

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Katarzyna Majchrzak

**KONIUNKTURA W HANDLU
II kwartał 2018**

PL ISSN 2392-3709

Badanie okresowe nr 98

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz),
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Katarzyna Majchrzak
Ewa Ratuszny
Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2018

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3709

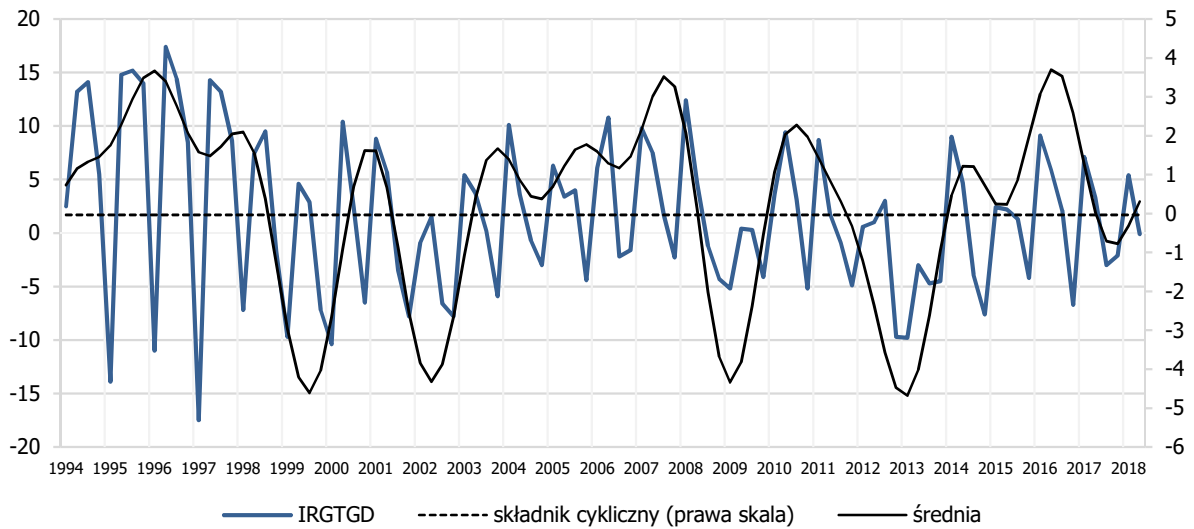
Nr rej. PR 18397

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w handlu, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 98. W badaniu uczestniczyły 134 przedsiębiorstwa. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie: <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>.

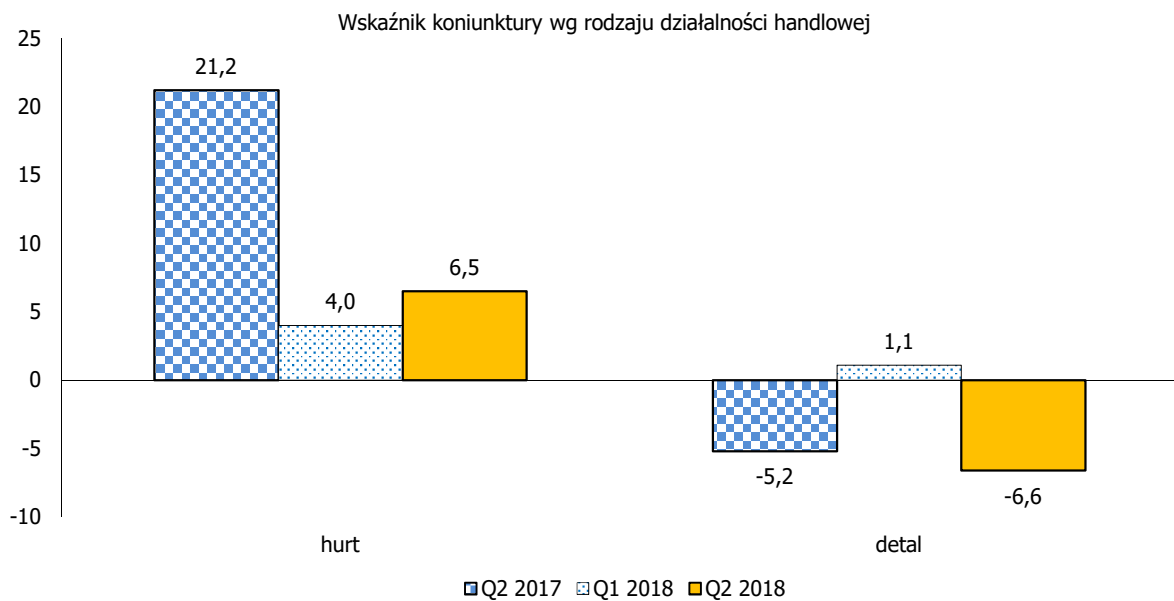
SPIS TREŚCI

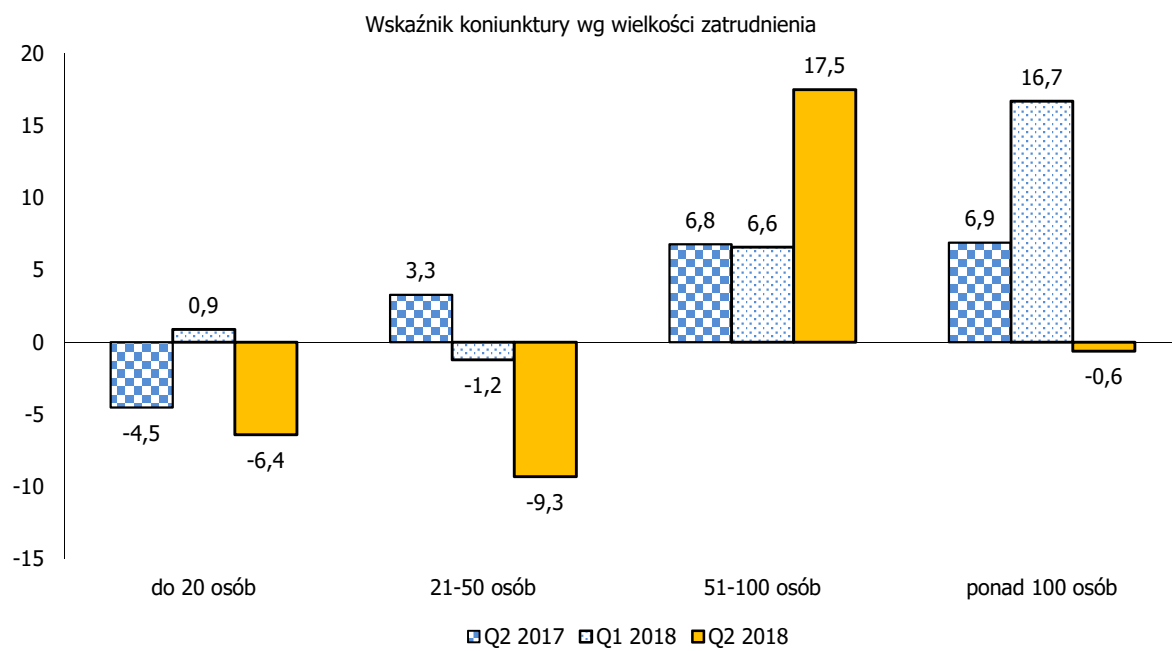
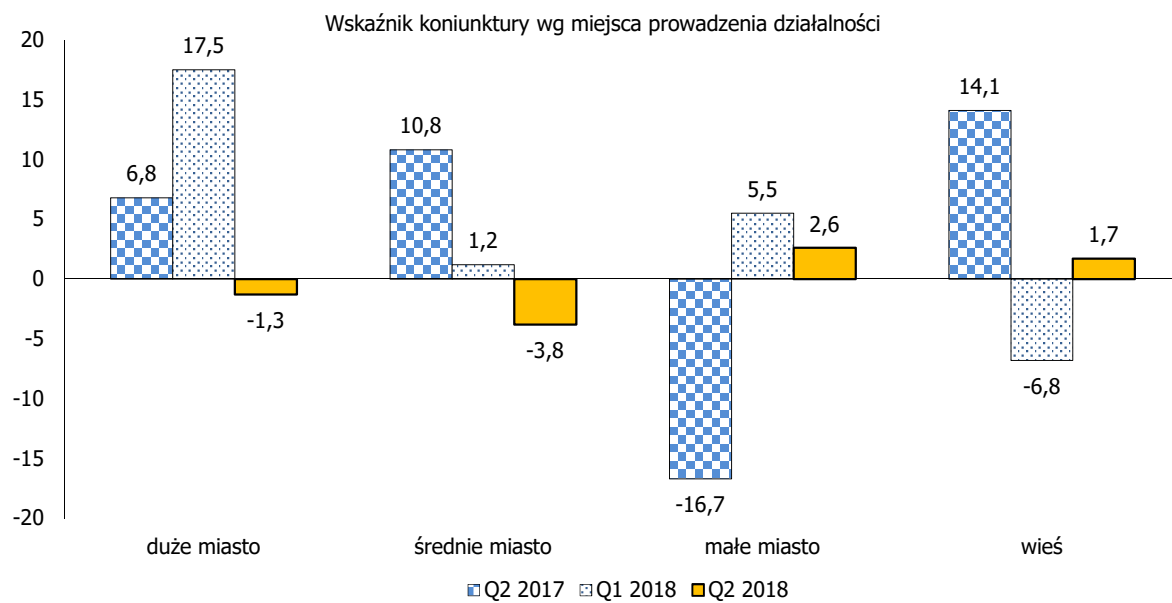
I.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	4
II.	WYNIKI BADANIA I WNIOSKI	6
	1. Wnioski ogólne	6
	2. Wyniki szczegółowe	9
	SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA	9
	SYTUACJA FINANSOWA	11
	ZAPASY	13
	ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH	15
	ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH	17
	ZATRUDNIENIE	19
	KONKURENCJA MIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI	21
	WOLUMEN SPRZEDAŻY	23
	POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA	25
	OGÓLNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA	27
	CENY TOWARÓW	29
	CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI PRZEDSIĘBIORSTWA	29
III.	SUMMARY	30

I. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

składowe salda	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018
1. wolumen sprzedaży - przewidywania	16,6	2,6	-1,2	7,0	8,6
2. zakupy towarów od dostawców krajowych i zagranicznych - przewidywania	4,4	-5,5	-5,2	-0,7	1,7
3. zapasy - stan	11,0	6,3	0,0	-9,6	10,7
wskaźnik koniunktury (IRGTRD): $(1+2-3)/3$	3,3	-3,0	-2,1	5,4	-0,1

II. WYNIKI BADANIA I WNIOSKI

1. Wnioski ogólne

1. Koniunktura w handlu w II kwartale 2018 r. uległa pogorszeniu. Wartość wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGTRD) zmniejszyła się o 5,5 punktu i obecnie wynosi -0,1 pkt. Jest niższa od poziomu odnotowanego przed rokiem (3,3 pkt w II kwartale 2017 r.) oraz od średniej dla II kwartału z ostatnich dziesięciu lat (która wynosi 2,6 pkt).

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa, mierzonej liczbą zatrudnionych, odnotowano wzrost wartości wskaźnika jedynie dla przedsiębiorstw zatrudniających od 51 do 100 osób (z 6,6 pkt do 17,5 pkt). Jest to zarazem jedyna grupa, dla której utrzymała się dodatnia wartość wskaźnika koniunktury. Dla pozostałych grup przedsiębiorstw odnotowano spadki, przy czym największy (o 17,3 pkt) dla grupy przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 100 osób. Najniższą wartość, -9,3 pkt, wskaźnik koniunktury przyjął dla przedsiębiorstw zatrudniających od 21 do 50 osób.

3. W przekroju według rodzaju działalności handlowej poprawę koniunktury zanotowano jedynie w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą hurtową (wzrost wartości wskaźnika koniunktury z 4,0 pkt do 6,5 pkt). Dla przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż we wszystkich formach (tj. detaliczną, hurtową i mieszaną) oraz przedsiębiorstw zajmujących się sprzedażą detaliczną zanotowano spadek wartości wskaźnika koniunktury, odpowiednio: z 15,9 pkt do 10,0 pkt oraz z 1,1 pkt do -6,6 pkt.

4. W przekroju według miejsca prowadzenia działalności pogorszenie się koniunktury zaobserwowano we wszystkich grupach przedsiębiorstw handlowych. Najwyższy spadek, o 18,8 pkt, odnotowano dla przedsiębiorstw handlowych funkcjonujących w dużych miastach, a najniższy, o 2,9 pkt, dla tych, które działają w małych miasteczkach. Pomimo spadku dodatnie wartości wskaźnika koniunktury utrzymały się dla przedsiębiorstw z małych miejscowości (2,6 pkt) oraz ze wsi (1,7 pkt).

5. Wartość ogólnego wskaźnika koniunktury w handlu spadła przy jednoczesnym wzroście wartości większości sald (zmian sytuacji ogólnej i finansowej, utrzymywanych zapasów, zakupów od dostawców krajowych i zagranicznych, poziomu zatrudnienia, wolumenu sprzedaży oraz utrzymywanej powierzchni magazynowej). Ankietowani ocenili ogólną kondycję swoich przedsiębiorstw jako dobrą, a ich przewidywania dotyczące najbliższych 6 miesięcy są nadal optymistyczne – spodziewają się poprawy ogólnej sytuacji swoich przedsiębiorstw.

6. Od początku badania koniunktury w handlu, prowadzonego przez IRG SGH, trzy czynniki niezmiennie ograniczają poprawę sytuacji przedsiębiorstw handlowych: konkurencja, wysokie koszty zatrudnienia pracowników i niedostateczny popyt. Tak też było w mijającym kwartale. W porównaniu z I kwartałem 2018 r. wzrósł odsetek uczestników badania uskarżających się na wysokie koszty zatrudnienia pracowników – z 63,1% do 63,7%. Spadł natomiast odsetek wskazujących na konkurencję jako barierę (z 74,1% do 73,0%) oraz niedostateczny popyt (52,2% do 45,9%). Na kolejnych miejscach w rankingu czynników ograniczających rozwój działalności uplasowały się: zbyt mała powierzchnia sprzedaży i magazynów, niska dostępność kredytów oraz wysokie ich oprocentowanie.

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące zmiany ogólnej sytuacji przedsiębiorstw handlowych zwiększyła się w porównaniu z I kwartałem 2018 r. o 15,5 pkt, osiągając poziom -10,0 pkt. Jest jednak znacznie niższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (o 19,4 pkt). Przewidywania dotyczące najbliższych kilku miesięcy są optymistyczne – przedsiębiorstwa spodziewają się poprawy swojej ogólnej sytuacji.

8. Poprawiła się również sytuacja finansowa przedsiębiorstw handlowych. Pomimo tej poprawy wartość salda pozostała ujemna i wynosi -4,7 pkt. Jest o 26,1 pkt niższa niż kwartał wcześniej i o 9,2 pkt niższa niż w roku 2017. Rozkład odpowiedzi jest następujący: 14,9% badanych przedsiębiorstw uznało, że względem I kwartału 2018 r. ich sytuacja poprawiła się, 65,5% respondentów stwierdziło, że ich sytuacja nie uległa zmianie, natomiast 19,6% badanych odnotowało jej pogorszenie się. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się poprawy swojej sytuacji finansowej w najbliższych miesiącach.

9. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zapasów wzrosła względem I kwartału 2018 r. o 20,3 pkt i wynosi obecnie 10,7 pkt. Jest zbliżona do wartości sprzed roku (wówczas 11,0 pkt). Rozkład odpowiedzi jest następujący: 24,9% badanych przedsiębiorstw uznało, że ich zapasy się zwiększyły, 60,9% nie stwierdziło żadnych zmian w ich poziomie, a 14,2% respondentów poinformowało o spadku zapasów. Przewidywany jest spadek poziomu zapasów przedsiębiorstw handlowych w nadchodzących miesiącach (wartość salda prognostycznego wynosi -1,3 pkt).

10. W ciągu ostatniego kwartału nastąpił znaczny wzrost wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zakupów od dostawców krajowych (z -18,6 pkt do 16,3 pkt). Wartość salda jest również wyższa od zanotowanej w II kwartale 2017 r. (wówczas 1,7 pkt). Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się spadku zakupów od dostawców krajowych.

11. W ciągu kwartału wzrosła również wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zakupów od dostawców zagranicznych (z poziomu -14,3 pkt do -7,0 pkt). Pomimo wzrostu pozostała ujemna i zbliżona do poziomu zanotowanego w analogicznym okresie ubiegłego roku (wówczas -6,1 pkt). Na bieżące saldo złożyły się następujące odpowiedzi: 7,5% respondentów w II kwartale 2018 r. zwiększyło – w porównaniu z I kwartałem 2018 r. – zakupy od dostawców zagranicznych, 78,0% utrzymało je na dotychczasowym poziomie, natomiast 14,5% zmniejszyło je. Zdaniem handlowców, w kolejnych miesiącach sytuacja ulegnie pogorszeniu (wartość salda prognostycznego jest ujemna i wynosi -7,8 pkt).

12. Nieznacznie wzrosło zatrudnienie w handlu. W ciągu kwartału wartość salda zwiększyła się o 4,4 pkt, osiągając poziom -14,2 pkt. Jest wyższa niż rok wcześniej o 3,0 pkt. Przedsiębiorstwa planują zwiększyć zatrudnienie w nadchodzących miesiącach.

13. W II kwartale 2018 r. w 49,0% przedsiębiorstw handlowych ceny wzrosły w porównaniu z I kwartałem 2018 r. (w tym: w 8,4% o więcej procent, w 27,7% o tyle samo procent, a w 12,9% o mniej procent), w 47% ankietowanej grupy przedsiębiorców ceny nie zmieniły się, natomiast w 4,0% obniżyły się. Przedsiębiorstwa spodziewają się wzrostu cen w kolejnym kwartale.

14. Zwiększył się wolumen sprzedawanych towarów (wzrost wartości salda o 23,6 pkt). Wartość salda wynosi 3,1 pkt i jest wyższa od poziomu odnotowanego w analogicznym okresie ubiegłego roku (była wówczas równa -2,8 pkt). Na obecną wartość salda złożyły się następujące odpowiedzi: 28,7% przedsiębiorstw handlowych uznało, że w II kwartale 2018 r. względem I kwartału 2018 r. wolumen sprzedawanych przez nie towarów zwiększył się, 45,7% respondentów wskazało, iż utrzymał się on na tym samym poziomie, natomiast u 25,6% ankietowanych nastąpił spadek. Przedsiębiorstwa handlowe przewidują wzrost wielkości sprzedaży w najbliższym kwartale.

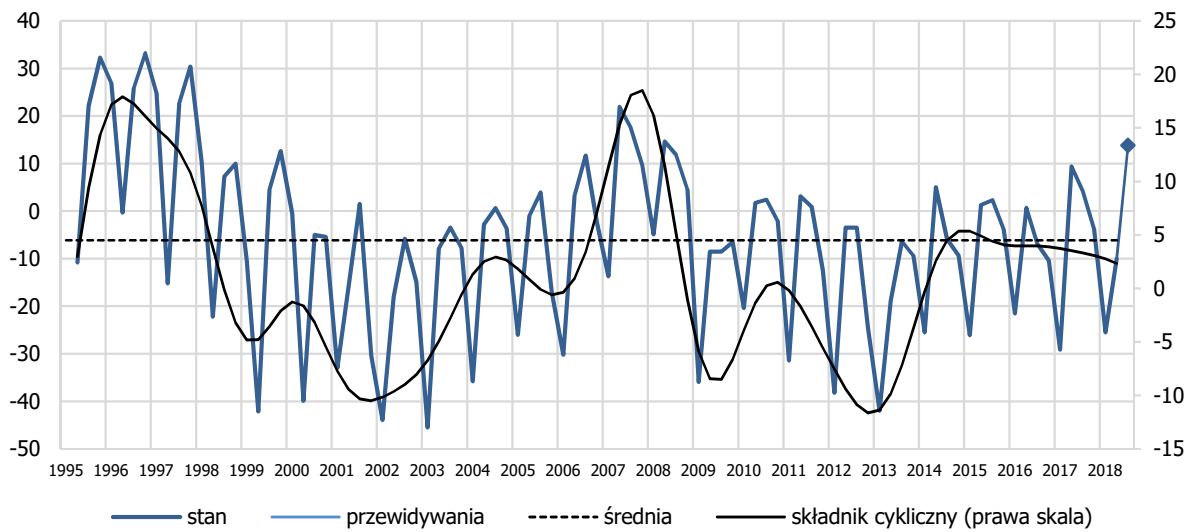
15. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość ogólnej powierzchni magazynowej zwiększyła się, lecz nadal pozostaje ujemna (-3,6 pkt). Jest wyższa o 1,3 pkt niż rok wcześniej. Prognozy są nadal pesymistyczne (wartość salda przewidywań wynosi -5,0 pkt).

16. Ogólna sytuacja przedsiębiorstw handlowych w II kwartale 2018 r. została przez nie oceniona jako dobra. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie wynosi 12,4 pkt. Rozkład odpowiedzi jest następujący: 27,6% badanych przedsiębiorstw uznało ogólną kondycję swojego przedsiębiorstwa za dobrą, 57,2% za średnią, a 15,2% za słabą. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się pogorszenia się ich ogólnej sytuacji ekonomicznej w nadchodzącym kwartale (wartość salda prognostycznego jest równa 6,3 pkt).

17. Od wielu lat na wysokim poziomie utrzymuje się wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące wzrostu konkurencji na rynku. W tym badaniu nieznacznie zwiększyła się ona (o 0,2 pkt) w stosunku do poprzedniego kwartału, osiągając poziom 34,6 pkt. Rozkład odpowiedzi był następujący: 36,6% ankietowanych przedsiębiorstw uznało, że w II kwartale 2018 r. względem I kwartału 2018 r. konkurencja dla nich wzrosła, 61,4% nie zauważyło zmiany, a 2,0% respondentów stwierdziło, że konkurencja zmniejszyła się. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się jednak wzrostu zagrożenia ze strony konkurencji w najbliższych miesiącach.

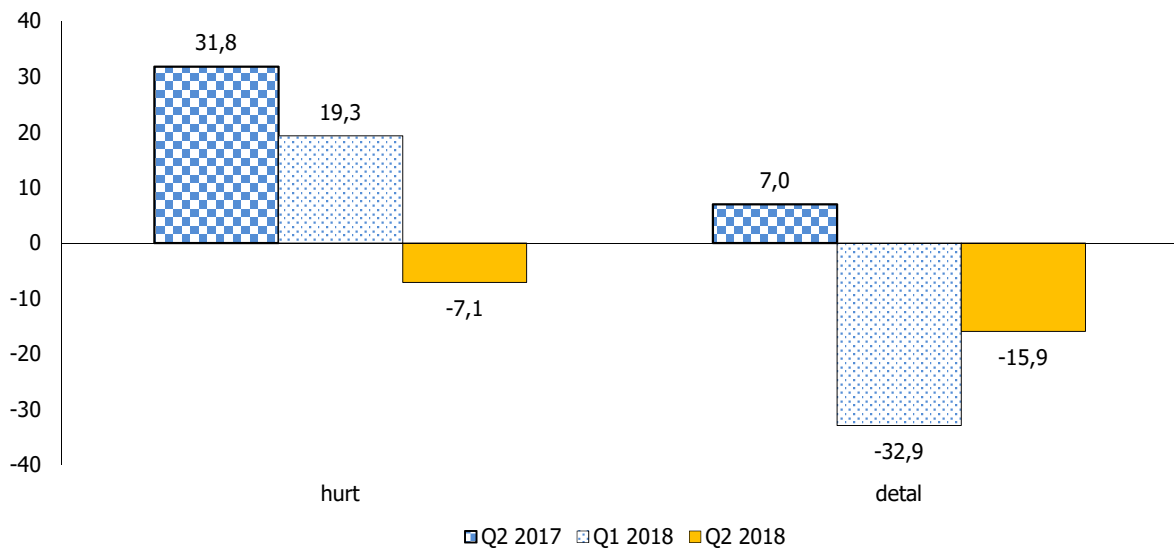
2. Wyniki szczegółowe

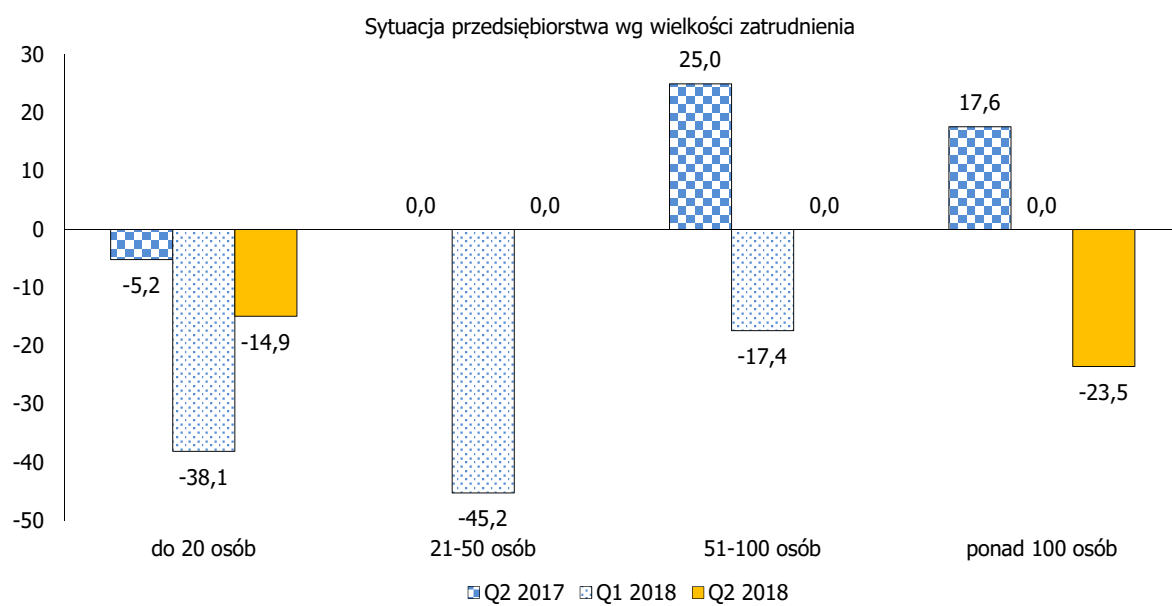
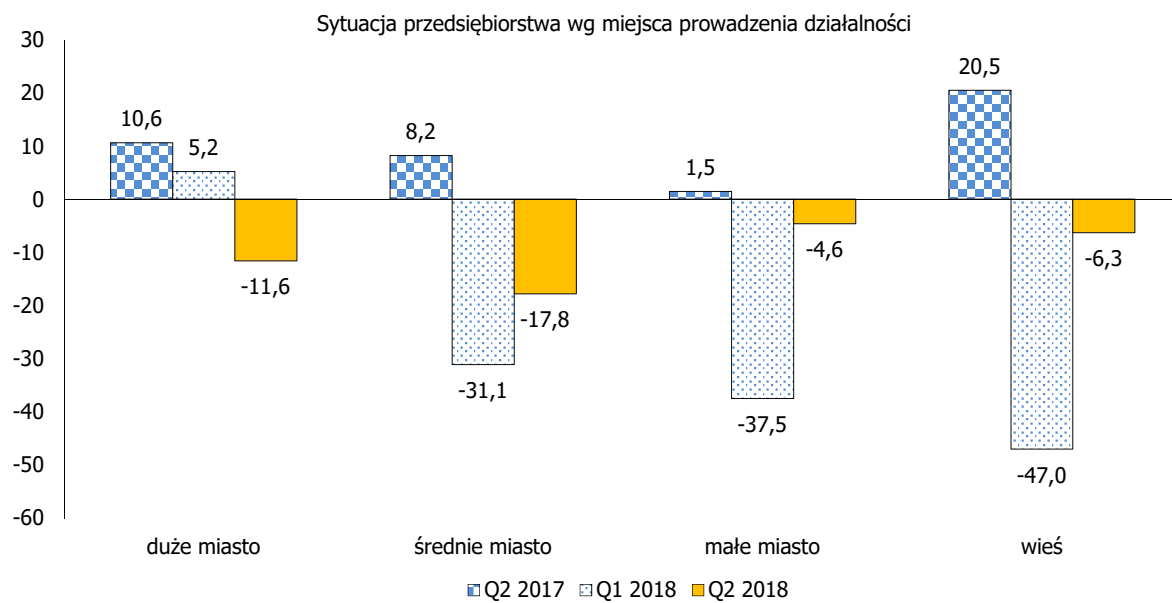
SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

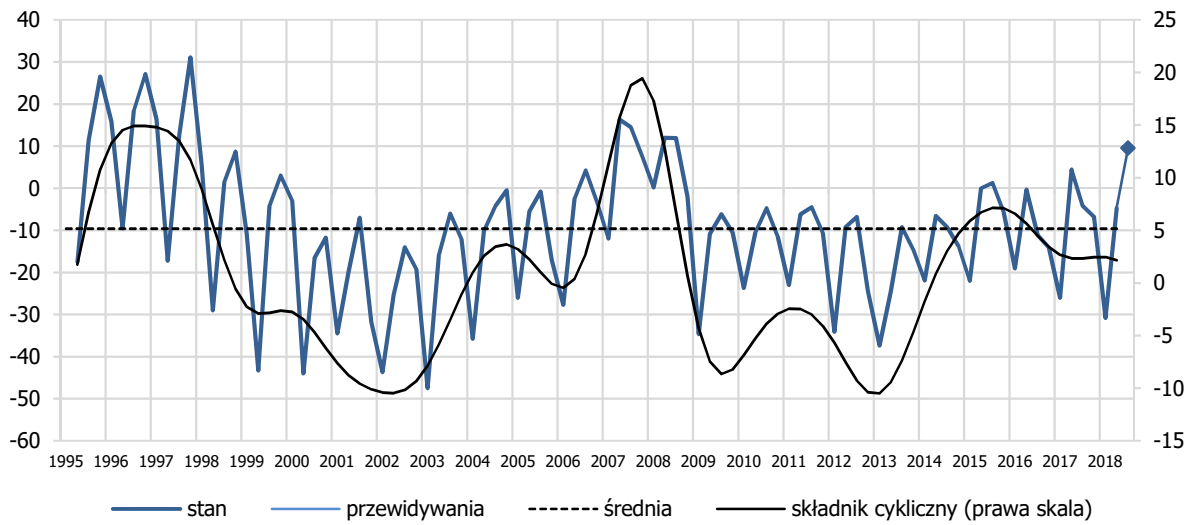
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	przewidywania
1. poprawa	23,2	24,3	19,7	7,3	15,1	28,0
2. brak zmiany	63,0	55,6	57,0	59,9	59,8	57,9
3. pogorszenie	13,8	20,1	23,3	32,8	25,1	14,2
saldo (1.-3.)	9,4	4,2	-3,6	-25,5	-10,0	13,8

Sytuacja przedsiębiorstwa wg rodzaju działalności handlowej

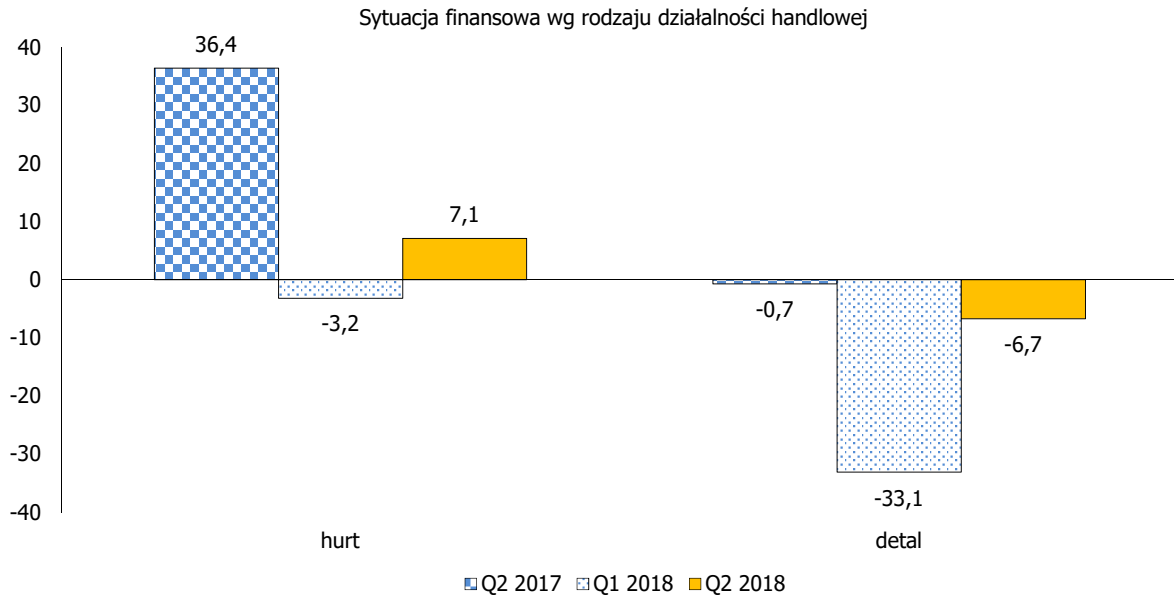

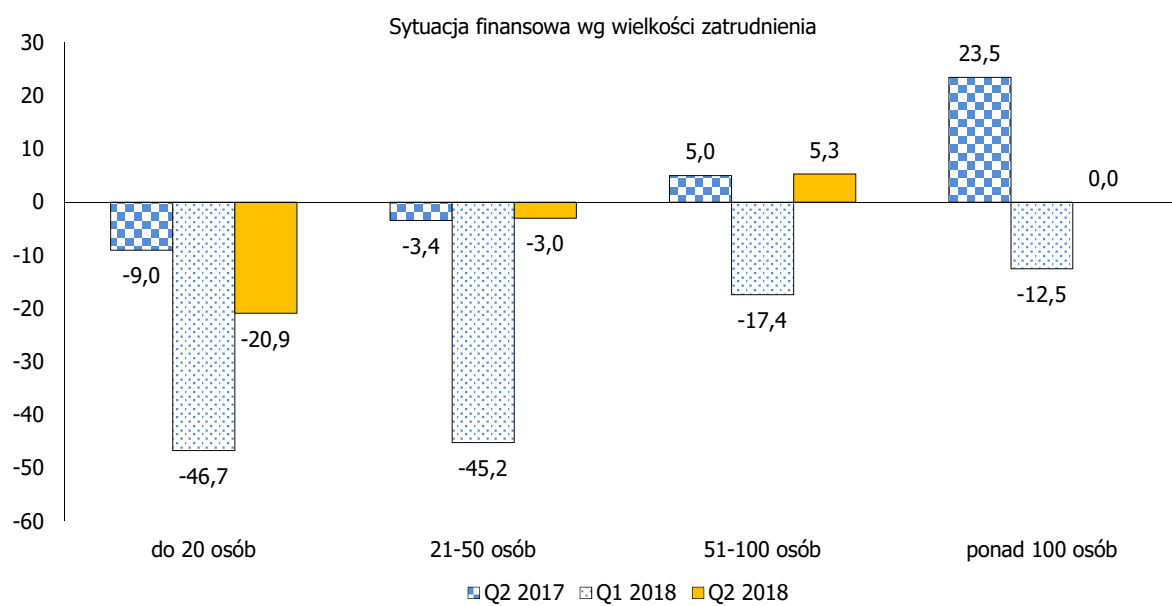
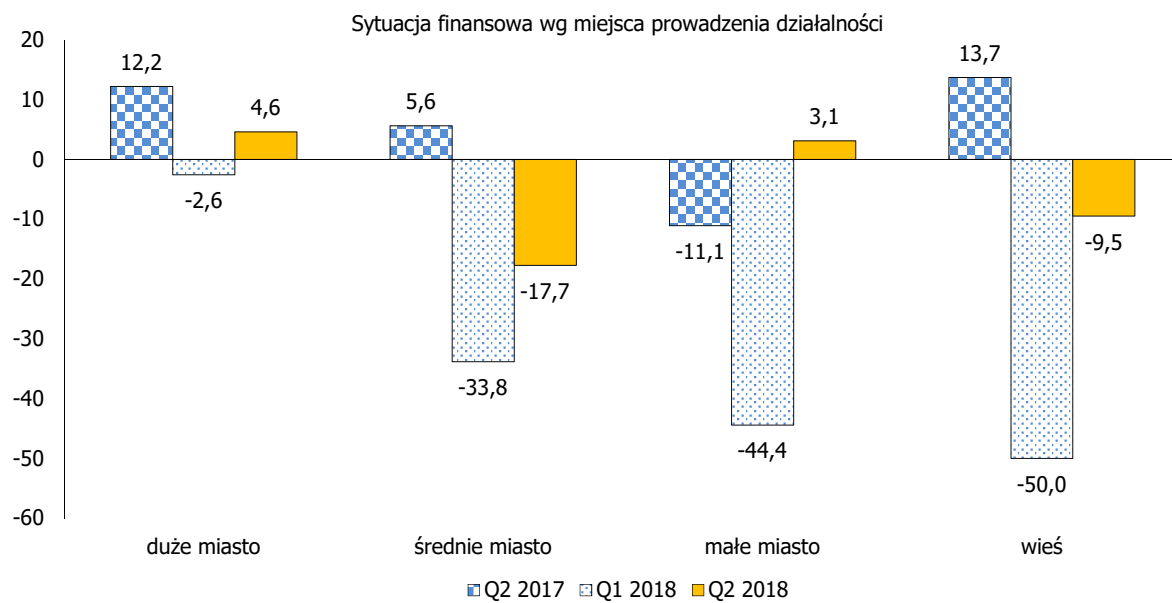

SYTUACJA FINANSOWA

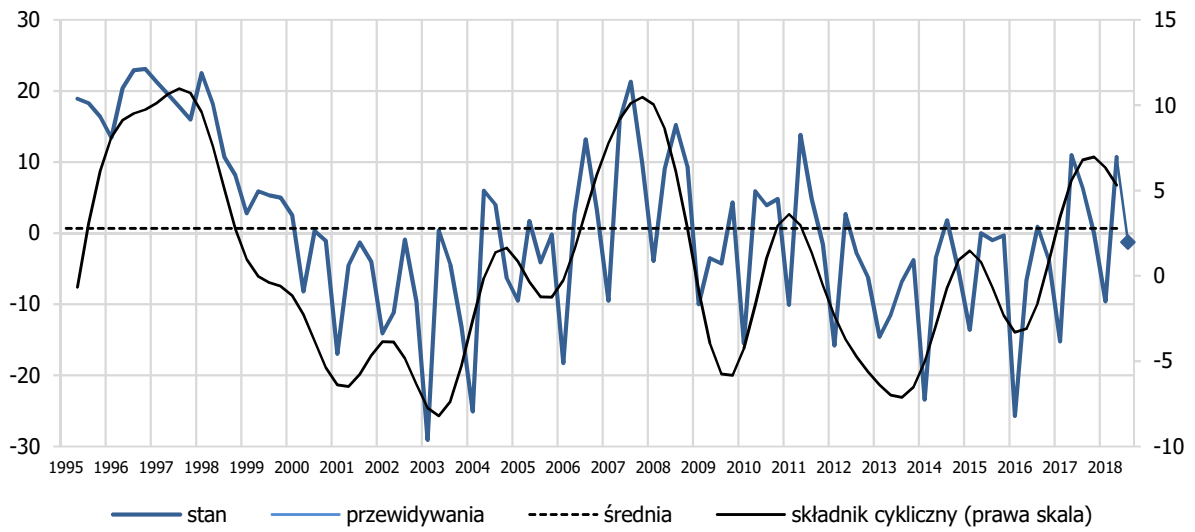

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	przewidywania
1. poprawa	21,1	20,1	19,3	5,5	14,9	25,0
2. brak zmiany	62,0	55,6	54,6	58,2	65,5	59,5
3. pogorszenie	16,7	24,3	26,1	36,3	19,6	15,5
saldo (1.-3.)	4,5	-4,2	-6,8	-30,8	-4,7	9,5

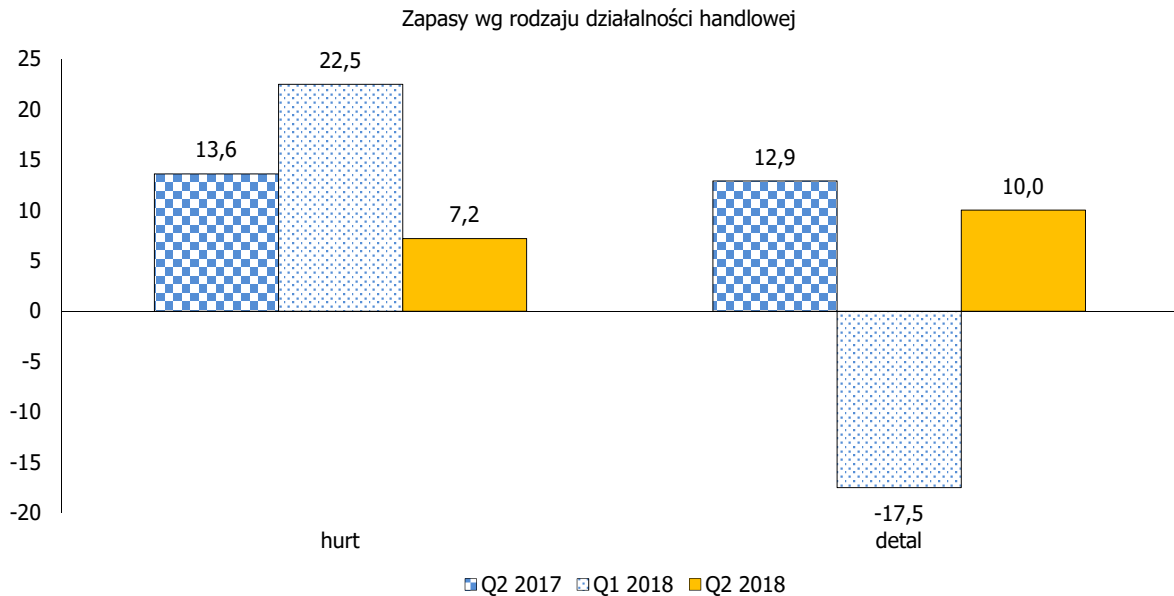

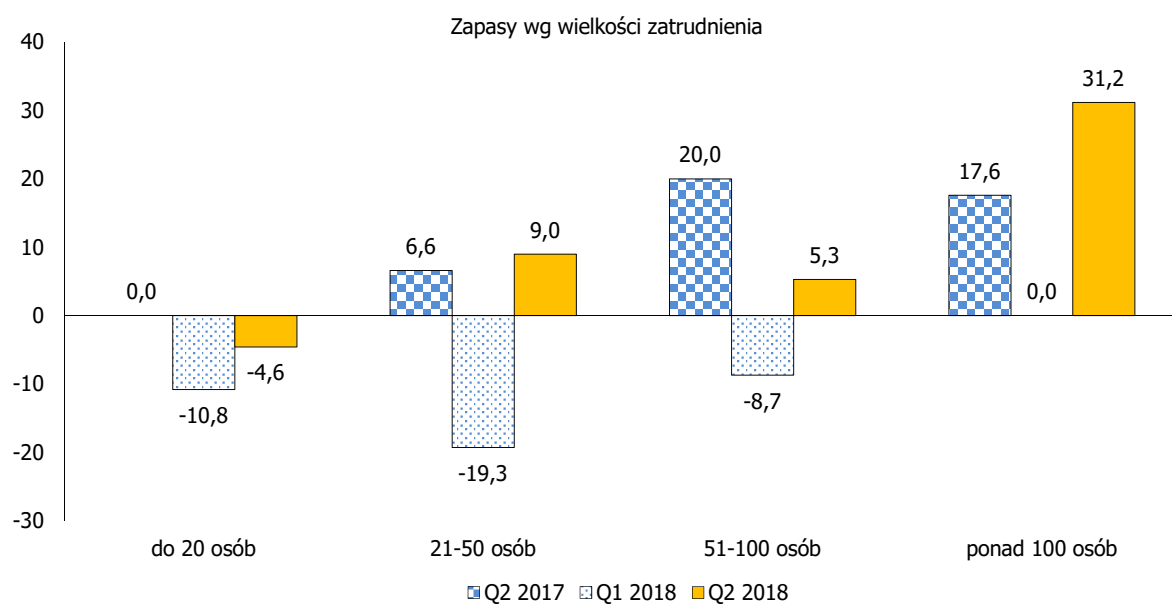
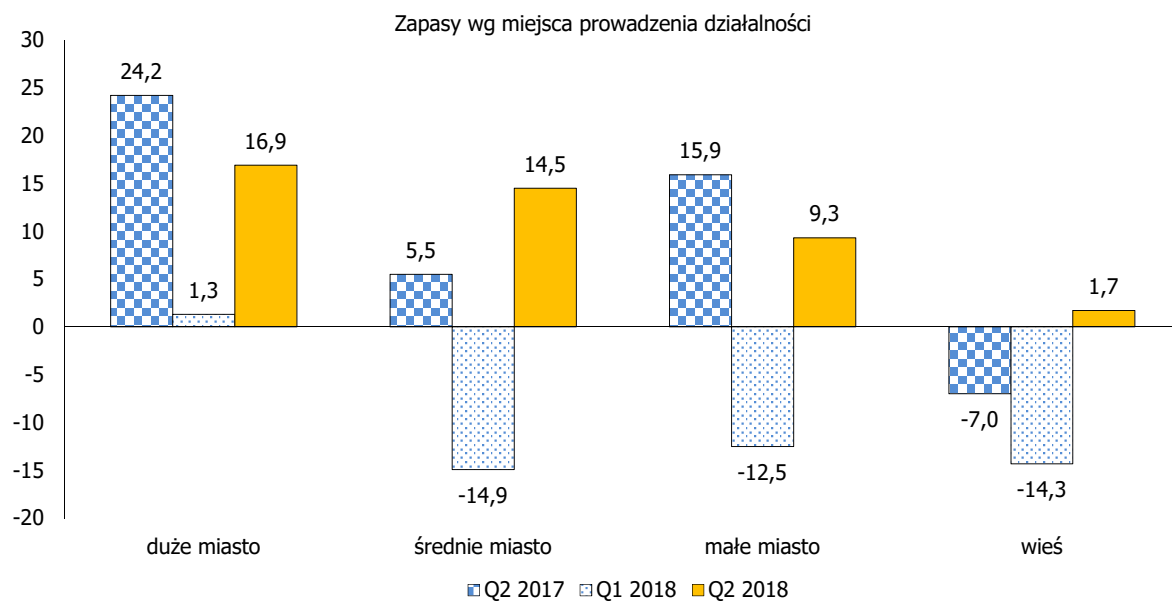

ZAPASY

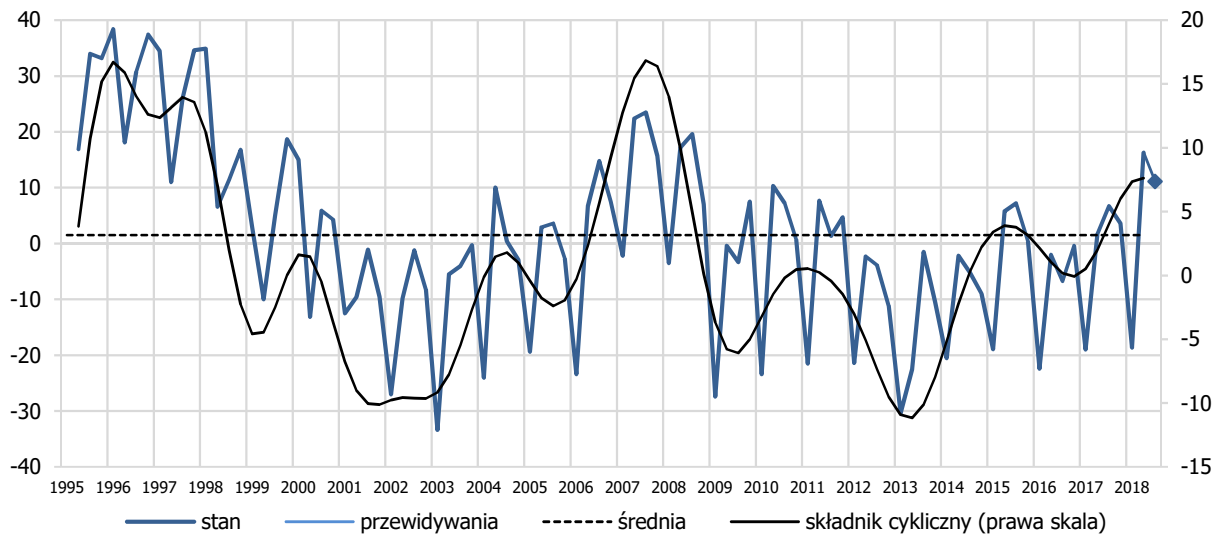

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	przewidywania
1. wzrost	24,5	26,4	21,1	14,3	24,9	<i>16,3</i>
2. brak zmiany	62,0	53,6	57,9	61,8	60,9	<i>66,1</i>
3. spadek	13,5	20,1	21,1	23,9	14,2	<i>17,6</i>
saldo (1.-3.)	11,0	6,3	0,0	-9,6	10,7	<i>-1,3</i>

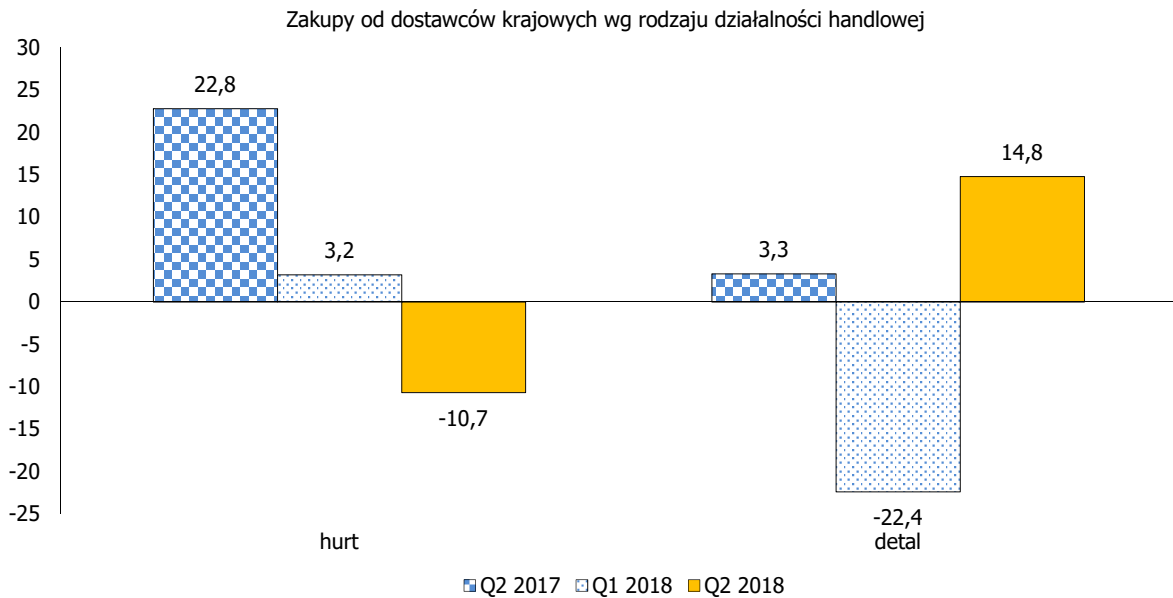

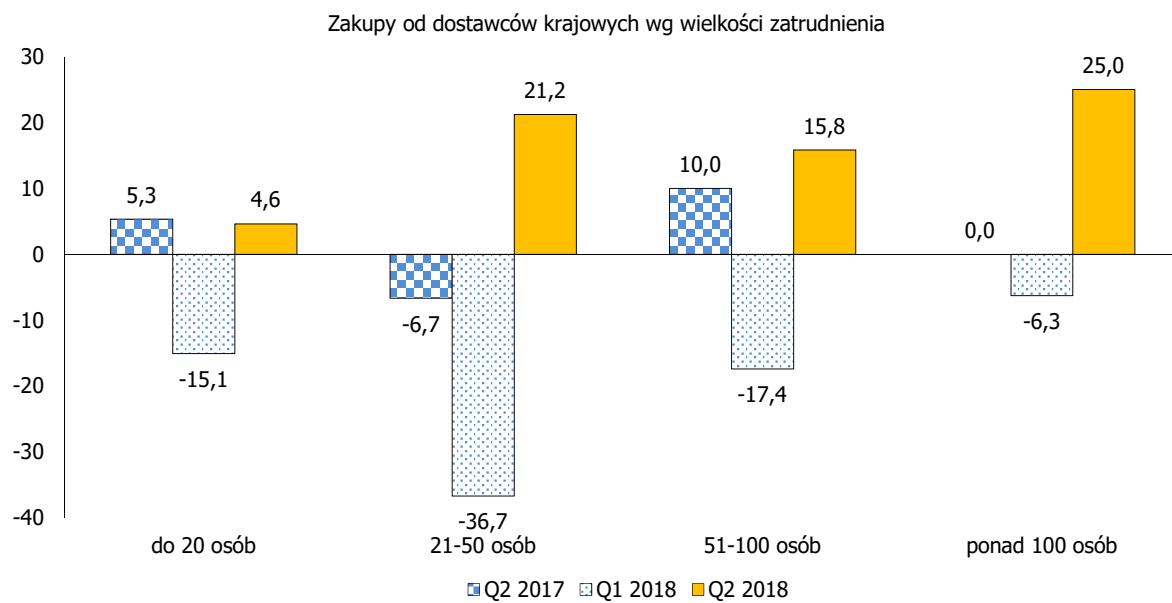
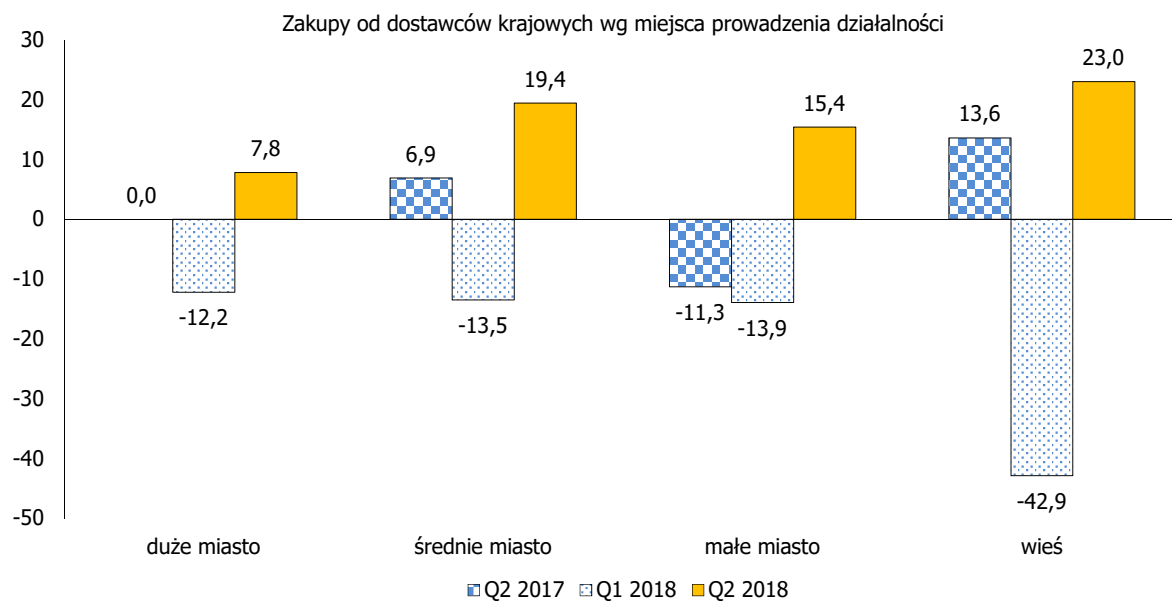

ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH

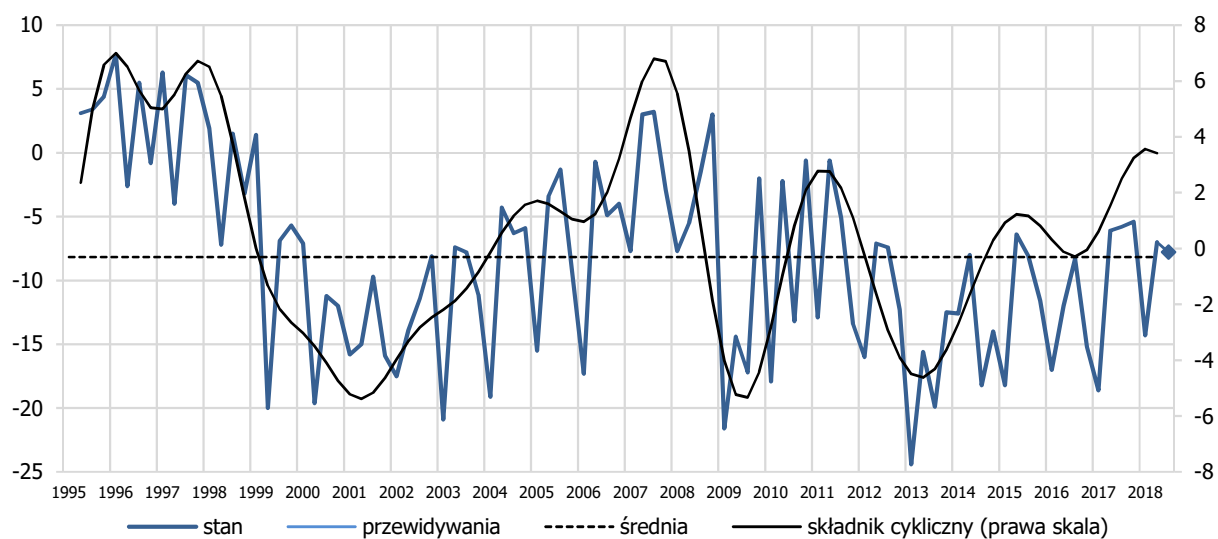

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	przewidywania
1. wzrost	18,4	22,6	24,6	11,9	27,0	23,0
2. brak zmiany	64,9	61,5	54,4	57,6	62,3	65,1
3. spadek	16,7	15,9	21,0	30,5	10,7	11,9
saldo (1.-3.)	1,7	6,7	3,6	-18,6	16,3	11,1

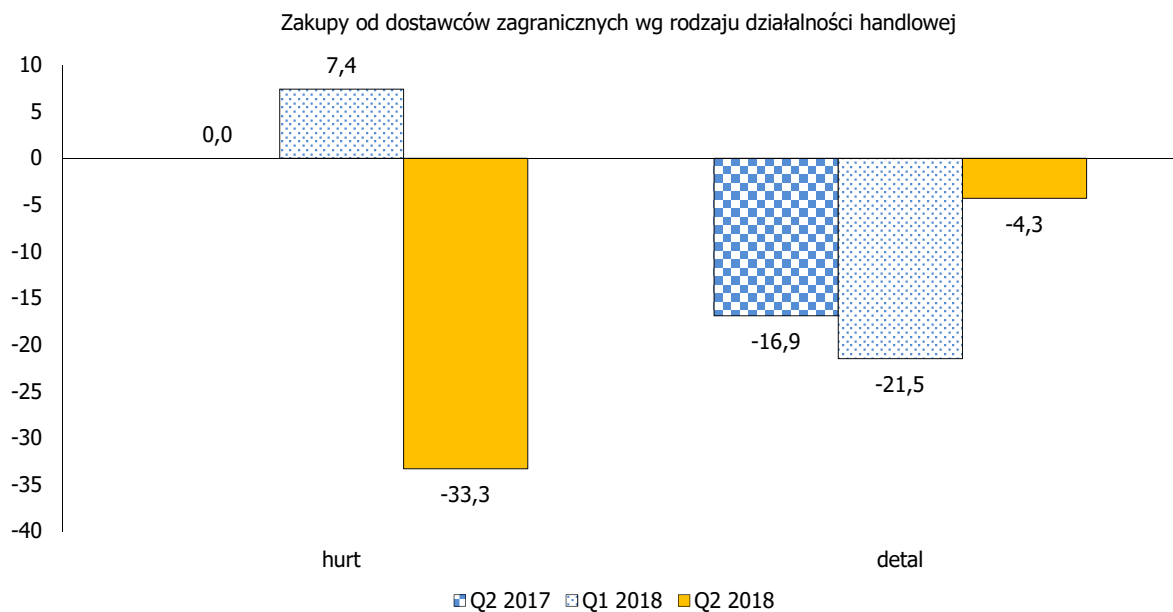

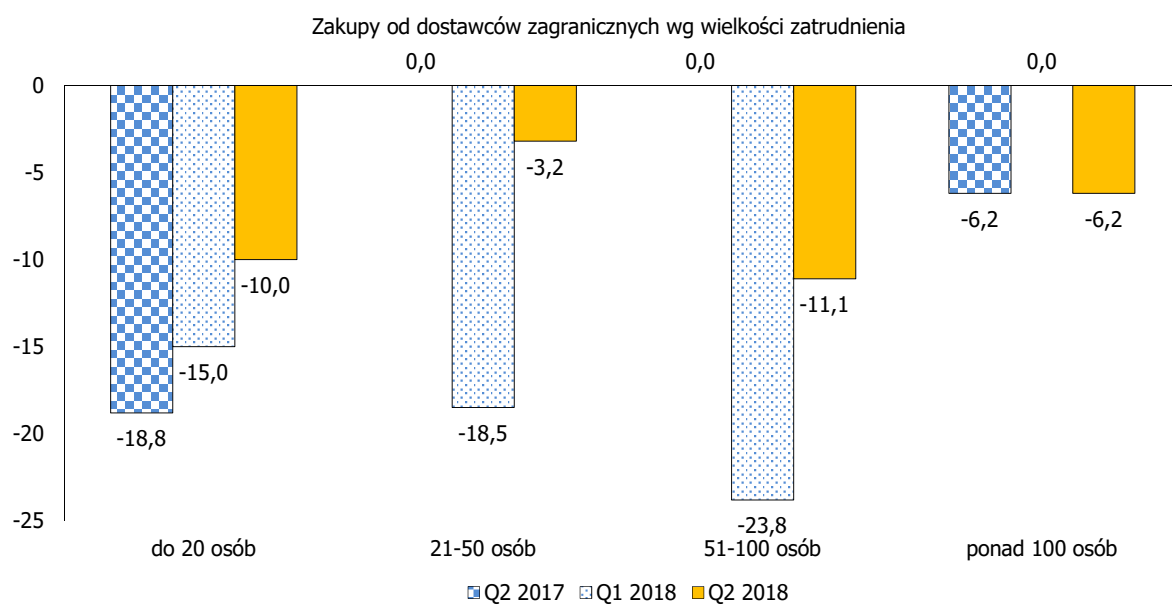
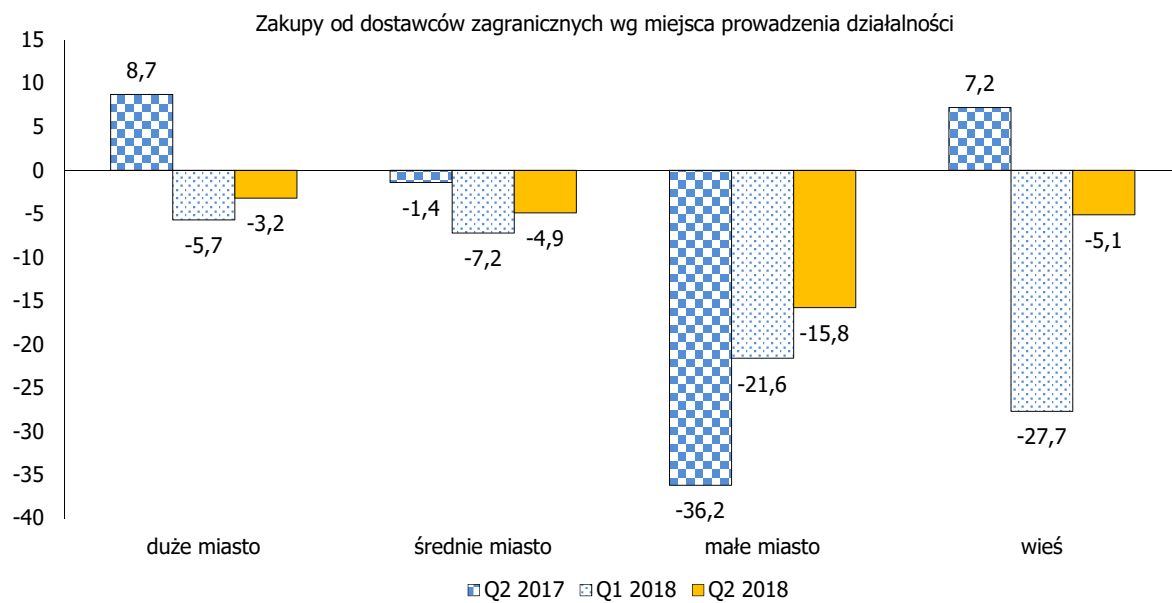

ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH

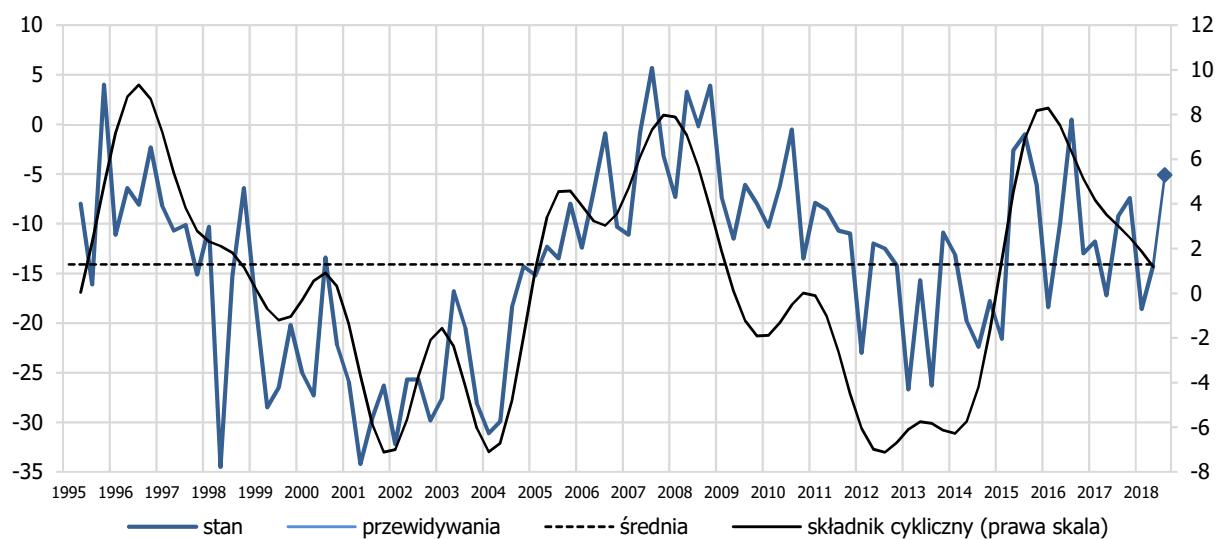

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	przewidywania
1. wzrost	8,7	12,0	13,3	9,2	7,5	6,2
2. brak zmiany	76,4	70,2	68,0	67,3	78,0	79,8
3. spadek	14,8	17,8	18,7	23,5	14,5	14,0
saldo (1.-3.)	-6,1	-5,8	-5,4	-14,3	-7,0	-7,8

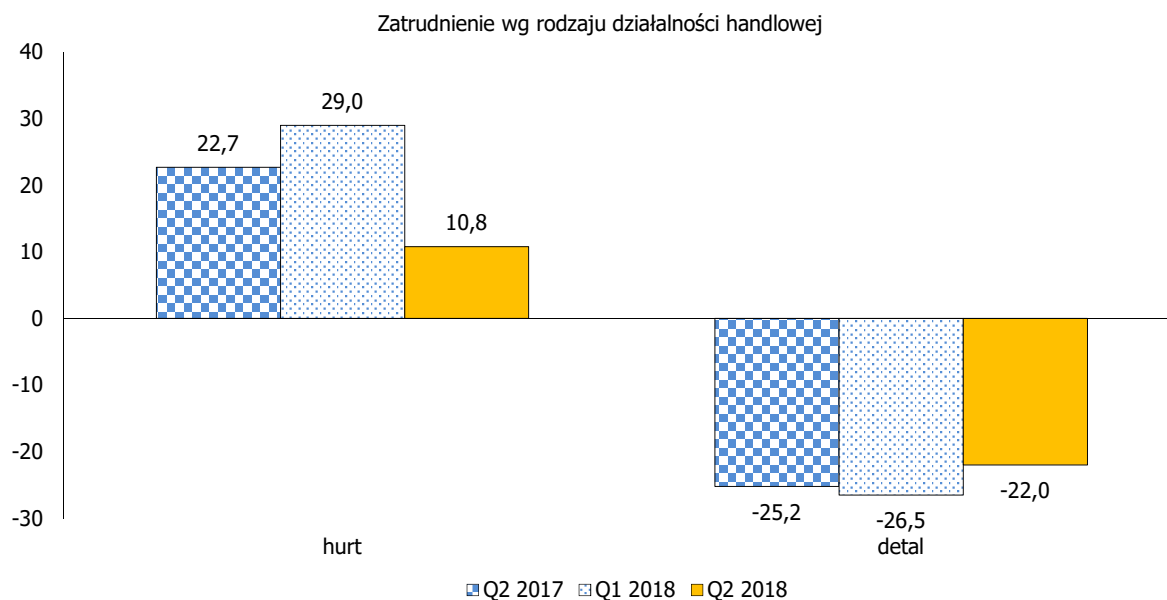

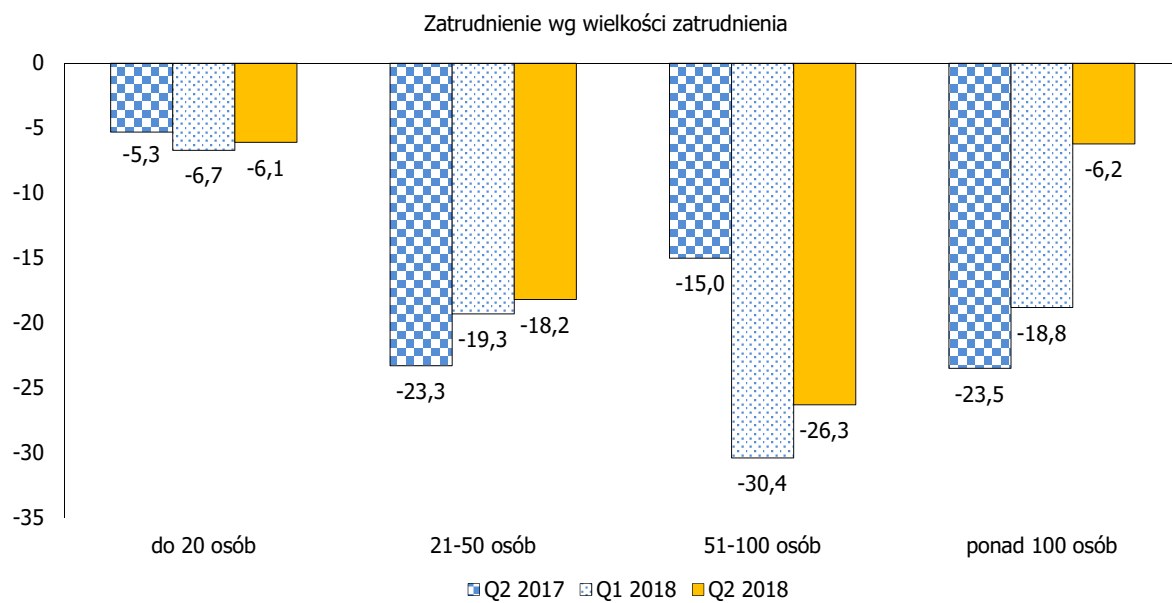
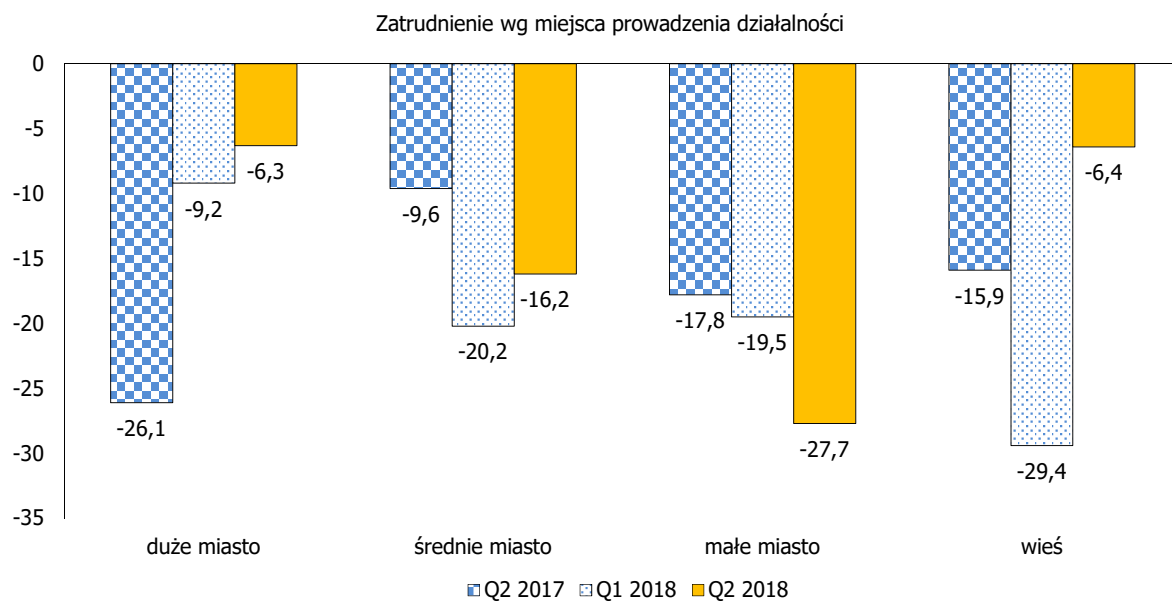

ZATRUDNIENIE

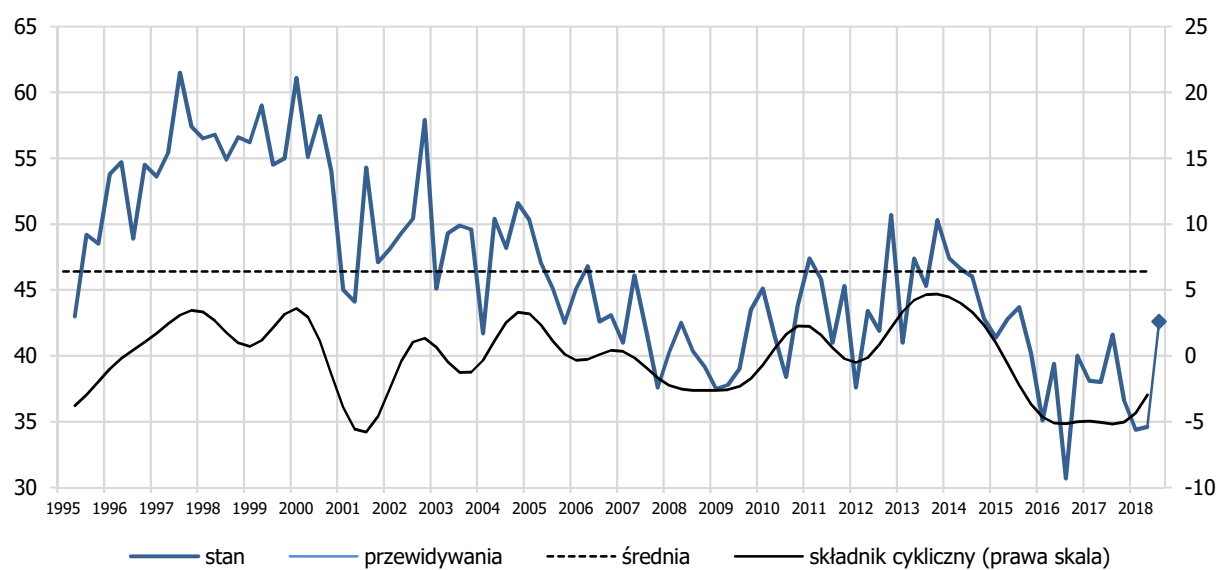

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	przewidywania
1. wzrost	7,4	13,9	15,7	12,5	8,7	11,0
2. brak zmiany	68,0	63,0	61,2	56,4	68,4	72,9
3. spadek	24,6	23,1	23,1	31,1	22,9	16,1
saldo (1.-3.)	-17,2	-9,2	-7,4	-18,6	-14,2	-5,1

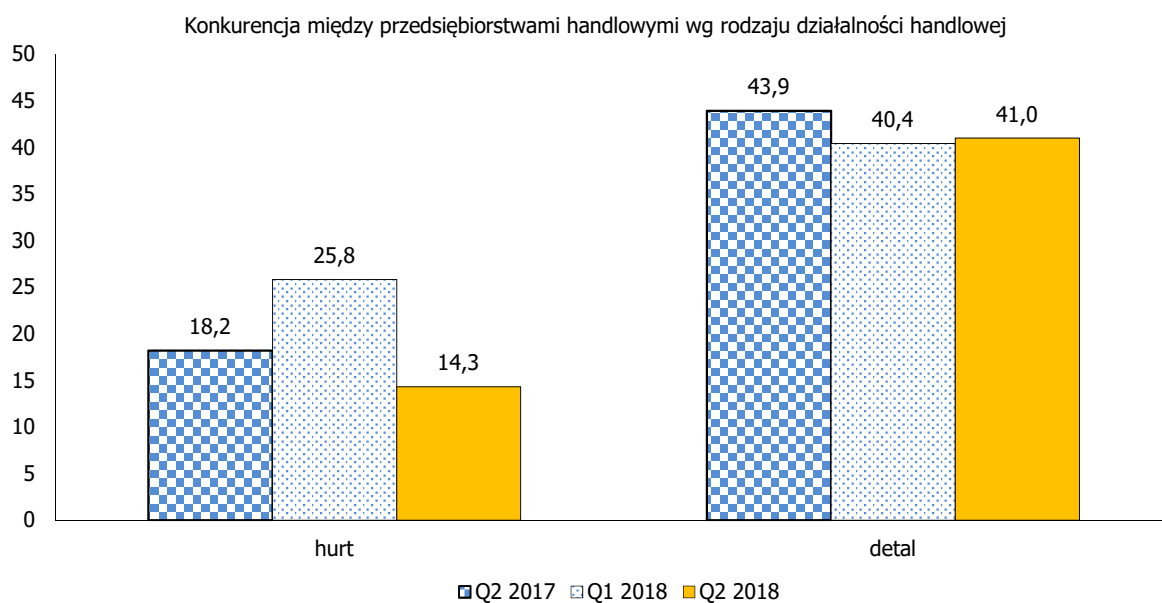

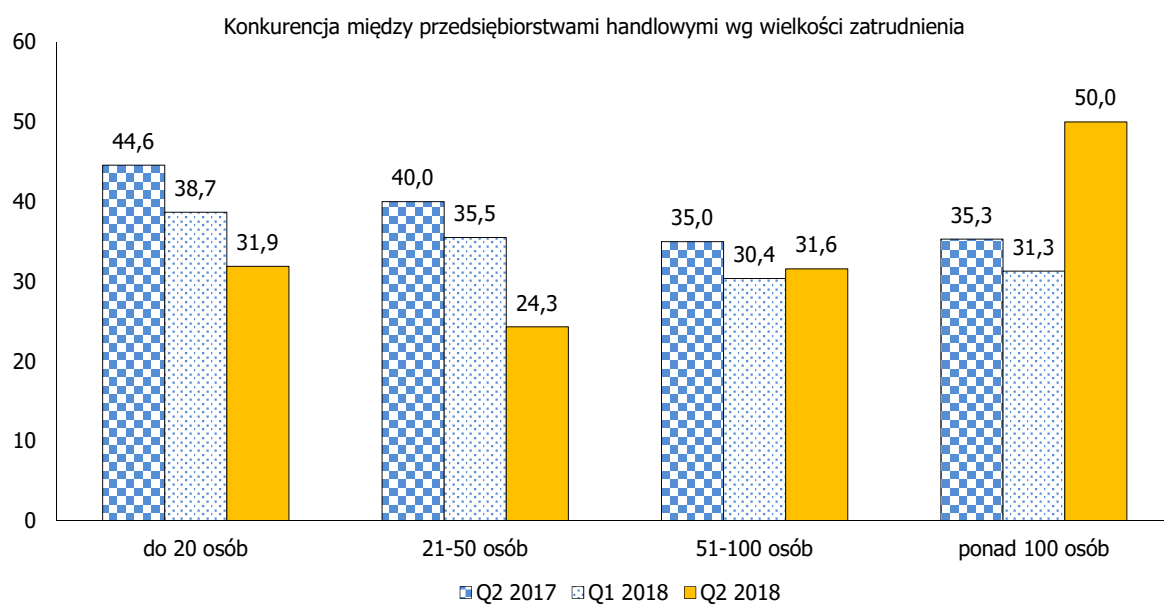
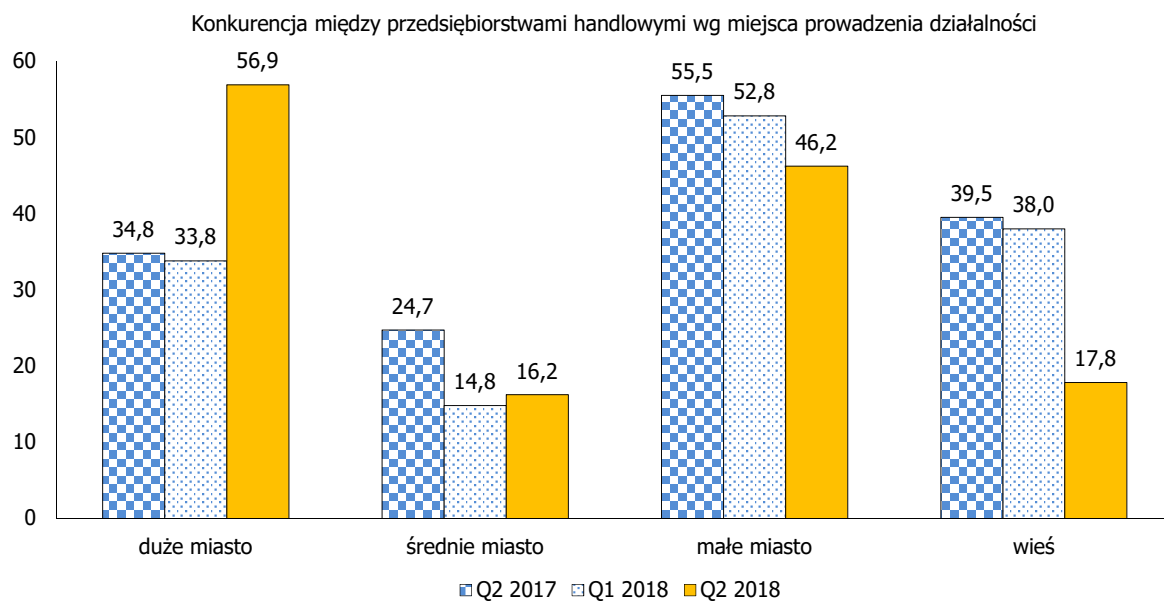

KONKURENCJA MIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI

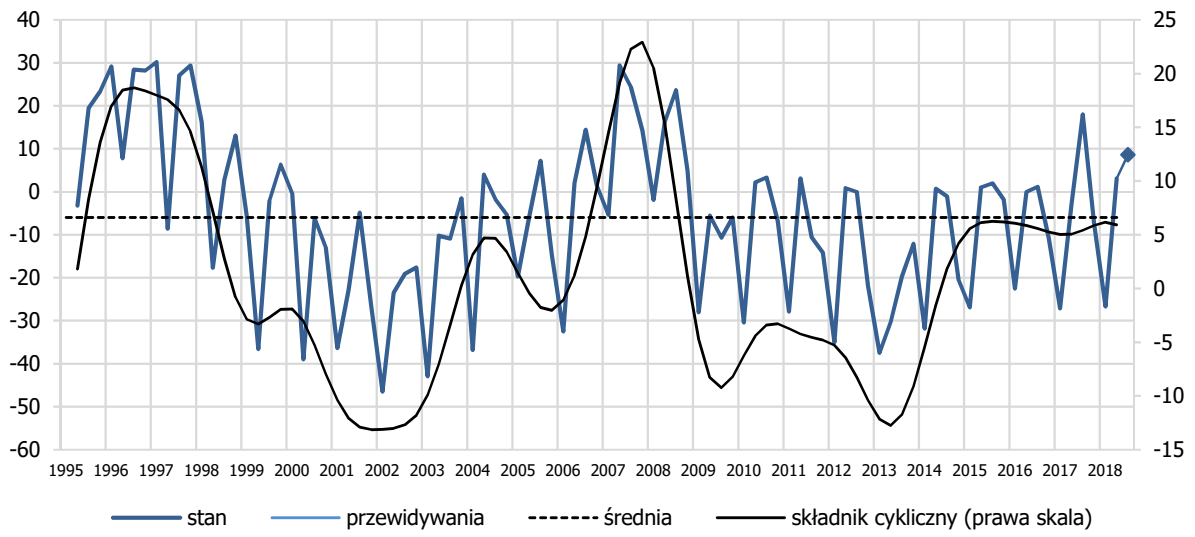

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	przewidywania
1. wzrost	39,2	42,4	37,8	35,5	36,6	43,4
2. brak zmiany	59,6	56,7	61,0	63,4	61,4	55,9
3. spadek	1,2	0,8	1,2	1,1	2,0	0,8
saldo (1.-3.)	38,0	41,6	36,6	34,4	34,6	42,6

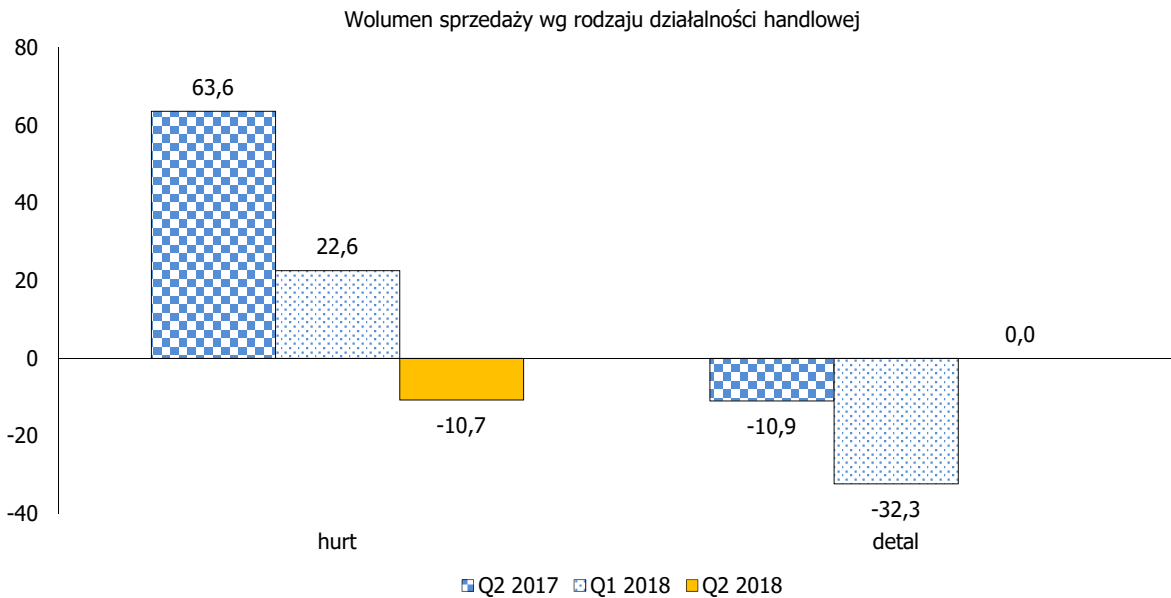

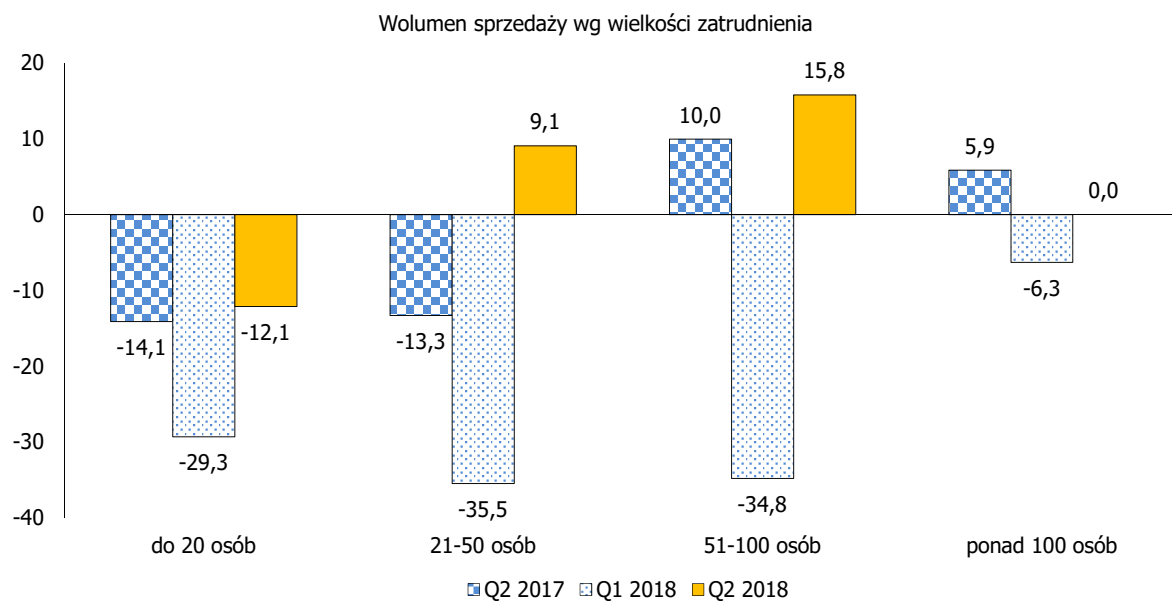
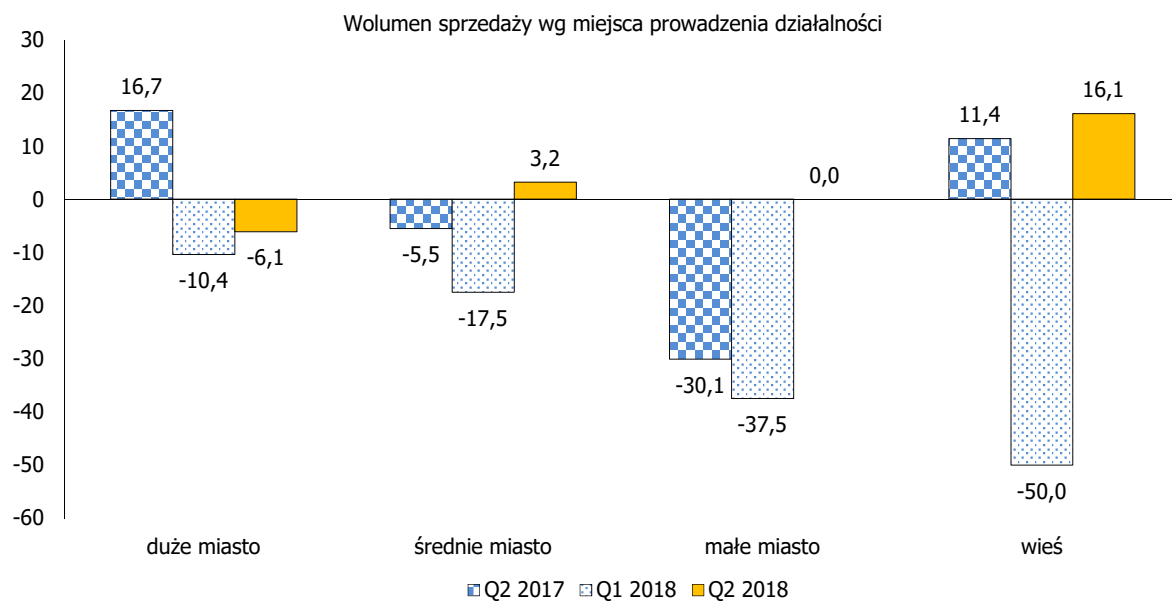

WOLUMEN SPRZEDAŻY

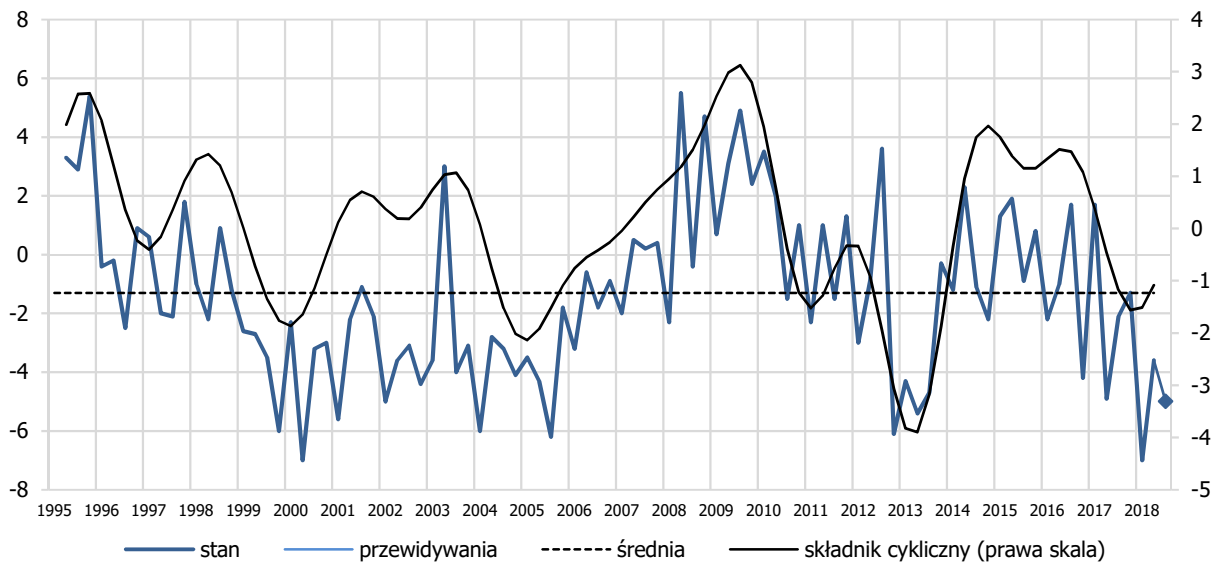

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	przewidywania
1. wzrost	22,0	39,3	24,9	15,4	28,7	28,1
2. brak zmiany	53,3	39,3	43,0	42,5	45,7	52,3
3. spadek	24,8	21,3	32,1	42,1	25,6	19,5
saldo (1.-3.)	-2,8	18,0	-7,2	-26,7	3,1	8,6

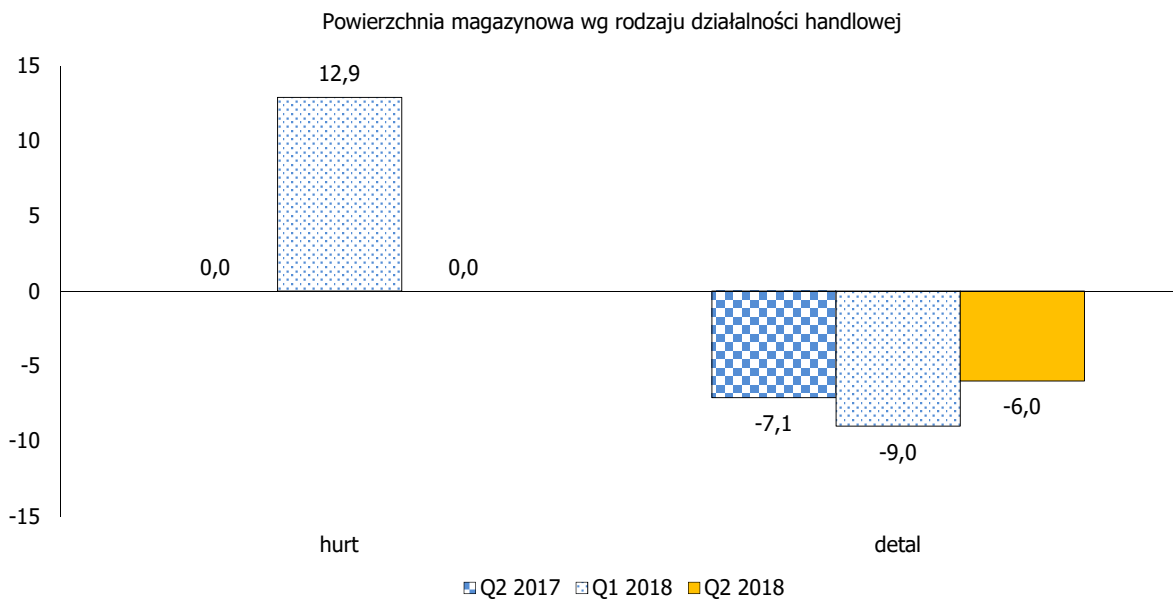

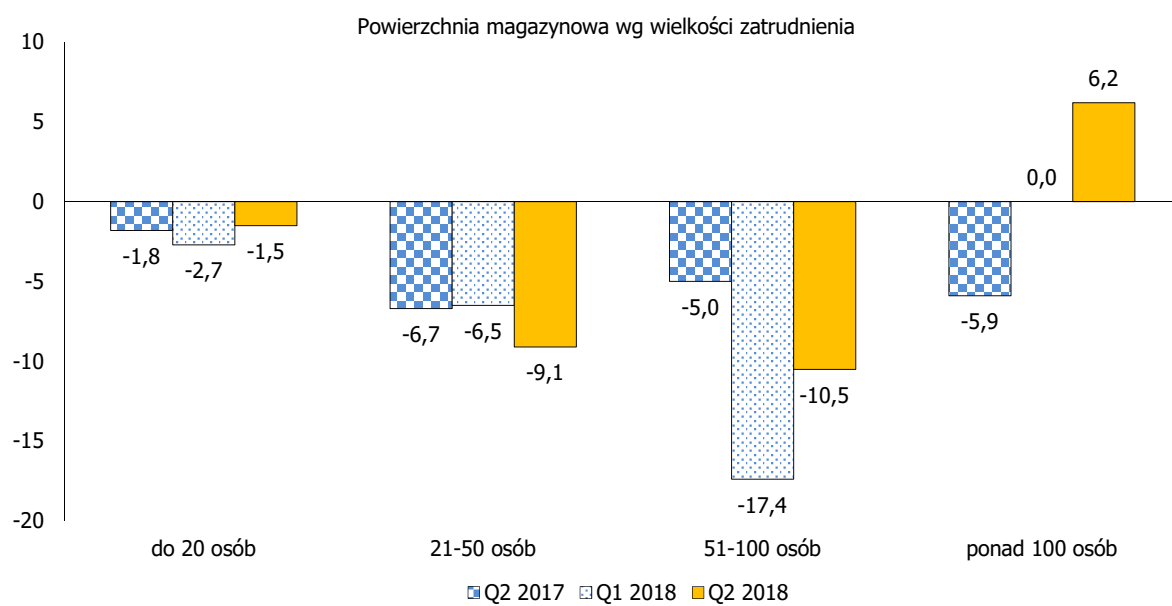
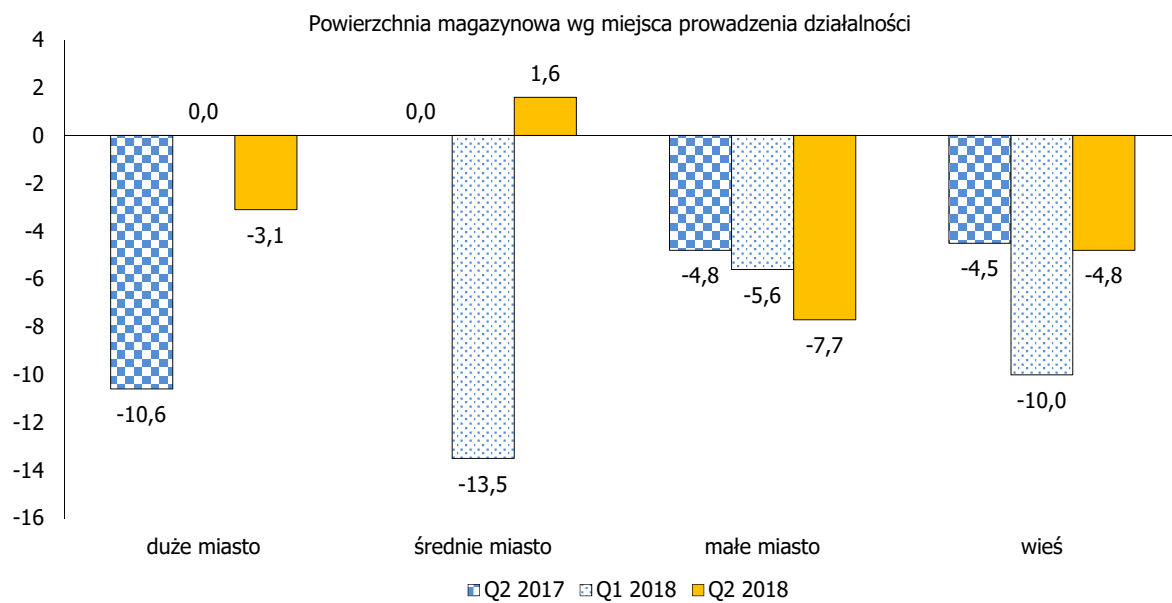

POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA

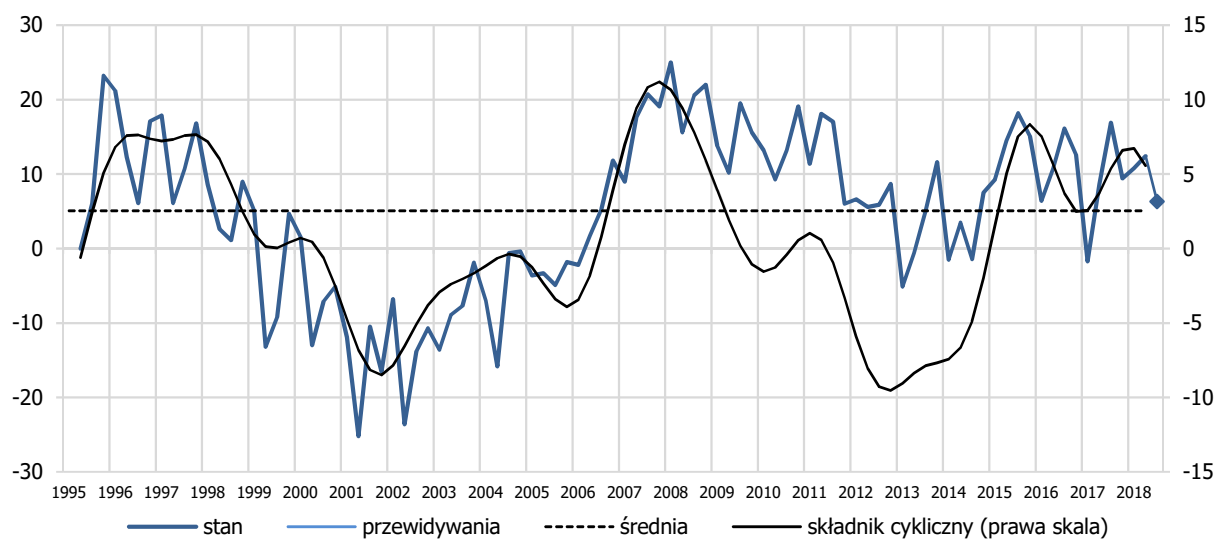

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	przewidywania
1. wzrost	0,0	4,2	5,2	2,2	4,7	2,0
2. brak zmiany	95,1	89,5	88,3	88,6	87,0	91,0
3. spadek	4,9	6,3	6,5	9,2	8,3	7,0
saldo (1.-3.)	-4,9	-2,1	-1,3	-7,0	-3,6	-5,0

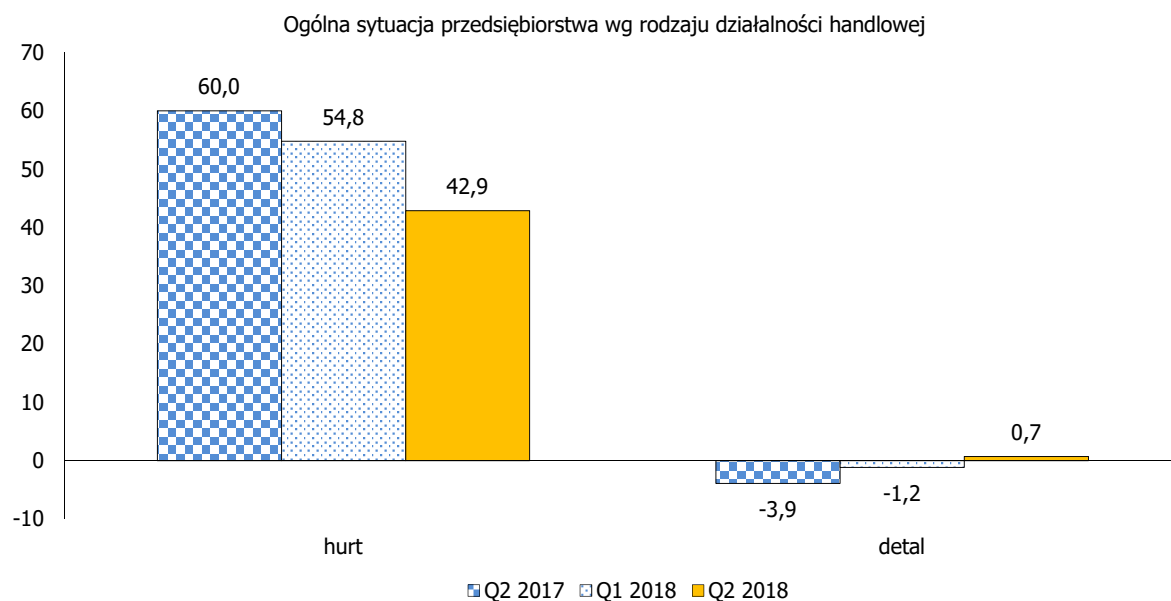

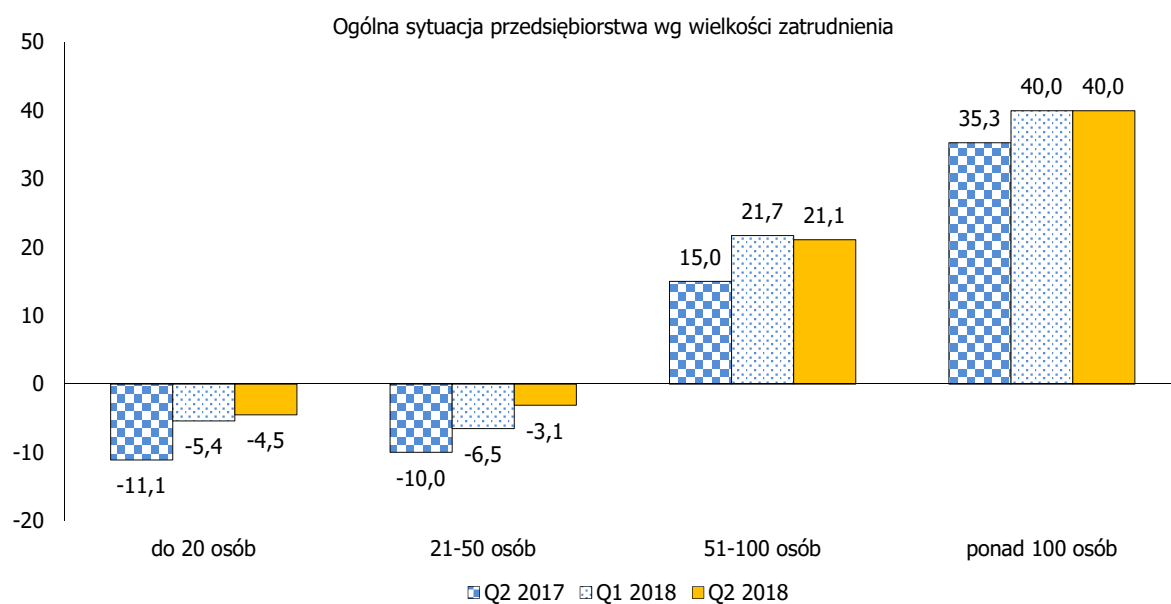
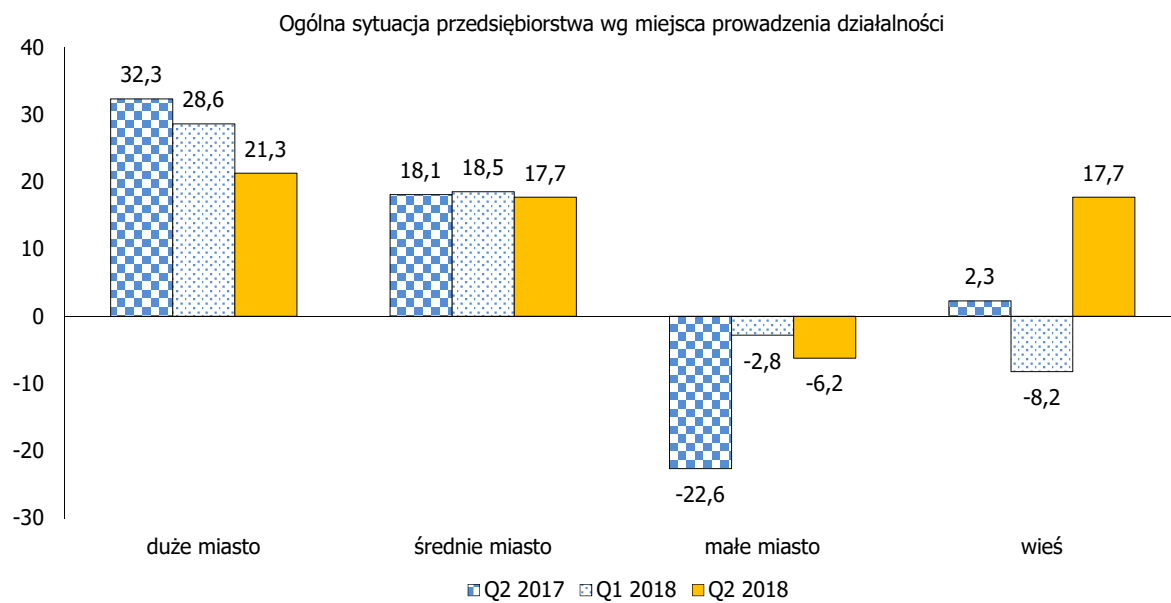

OGÓLNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	przewidywania
1. dobra	24,0	32,9	25,7	25,0	27,6	21,7
2. średnia	60,7	51,1	58,0	60,8	57,2	63,0
3. słaba	15,3	16,0	16,3	14,2	15,2	15,4
saldo (1.-3.)	8,7	16,9	9,4	10,8	12,4	6,3

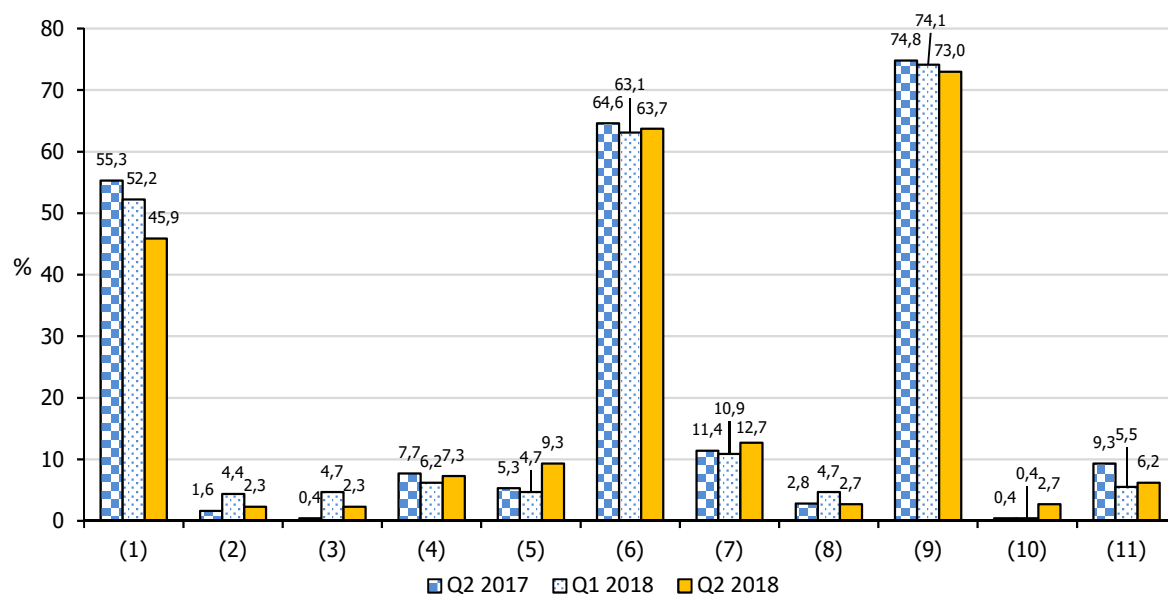

CENY TOWARÓW

	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018
1. wzrost	44,0	47,2	62,6	50,7	49,0
o więcej	11,0	19,4	16,5	15,8	8,4
o tyle samo	17,1	19,8	32,5	24,4	27,7
o mniej	15,9	16,2	13,6	10,5	12,9
2. brak zmiany	49,0	44,3	35,8	45,5	47,0
3. spadek	6,9	8,4	1,6	3,8	4,0
saldo (1.-3.)	37,1	38,8	61,0	46,9	45,0

CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH

- (1) niedostateczny popyt
- (2) niedostateczna podaż sprzedawanych towarów
- (3) jakość towarów
- (4) wysokość oprocentowania kredytów
- (5) możliwość uzyskania kredytów
- (6) koszty zatrudnienia pracowników
- (7) powierzchnia sprzedaży
- (8) wielkość magazynów
- (9) konkurencja
- (10) nie występują
- (11) inne

III. SUMMARY

In the 2nd quarter of 2018 business situation in the trade sector deteriorated. The IRG SGH trade confidence indicator (IRGTRD) quarterly decreased by 5.5 pts to -0.1 pts. It is now 3.4 pts down from the respective 2017 figure, and 2.7 pts down from the second-quarters' average over the last ten years, which amounts to 2.6 pts. Though the indicator declined the majority of the balances increased, including the balances of changes in overall standing of trading enterprises and of their financial situation. The surveyed traders expect their trading activity to increase over the next quarter.